

Bruselj, 29. november 2017
(OR. en)

15096/17

**Medinstitucionalna zadeva:
2015/0278 (COD)**

**SOC 771
MI 889
ANTIDISCRIM 60
AUDIO 132
CODEC 1943**

DOPIS

Pošiljatelj:	Odbor stalnih predstavnikov (1. del)
Prejemnik:	Svet
Št. predh. dok.:	14363/17
Št. dok. Kom.:	14799/15 + ADD 1 - ADD 3 - COM(2015) 615 final
Zadeva:	Predlog DIREKTIVE EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA o približevanju zakonov in drugih predpisov držav članic v zvezi z zahtevami glede dostopnosti proizvodov in storitev – splošni pristop

I. UVOD

Komisija je decembra 2015 objavila predlog evropskega akta o dostopnosti, katerega sprejetje naj bi izboljšalo dostop invalidov do različnih proizvodov in storitev v Evropski uniji (EU).

Predlog evropskega akta o dostopnosti je bil tudi v medinstitucionalni izjavi o zakonodajnih prednostnih nalogah EU opredeljen kot ena od zadev, pri katerih bi morali Evropski parlament, Svet in Evropska komisija doseči hiter zakonodajni napredek in po možnosti končati delo pred koncem leta 2017. Delegacije so izrazile podporo predlogu na tehnični in politični ravni.

Evropski parlament je sprejel pogajalski mandat v prvi obravnavi 14. septembra.¹

Evropski ekonomsko-socialni odbor je sprejel mnenje 25. maja 2016.

II. TRENUTNO STANJE

Na podlagi razprav, izvedenih med estonskim predsedovanjem, in dela prejšnjih predsedstev je bilo besedilo preurejeno in preoblikovano. Napredek, dosežen v zadnjem obdobju, je bil v veliki meri posledica dragocenih prispevkov delegacij in njihovega aktivnega sodelovanja pri zaključevanju tehničnega dela.

Področje uporabe evropskega akta o dostopnosti, kakor je trenutno zasnovan, je bilo sprejemljivo za večino držav članic. Rešeno je bilo tudi vprašanje glede morebitnih prekrivanj z veljavno zakonodajo EU. Poleg tega je bila Priloga I precej preoblikovana, hkrati pa je bila dodana nova Priloga VI, da bi pojasnili zahteve glede dostopnosti v skladu s členom 12 o temeljnih spremembah in nesorazmernem bremenu.

V tem besedilu si je predsedstvo prizadevalo uravnotežiti naslednje elemente:

- v največji meri upoštevati *novi zakonodajni okvir za trženje proizvodov*, da lahko gospodarski subjekti, ki se ukvarjajo s proizvodi, in organi za nadzor trga sledijo pristopu iz tega okvira;
- v zvezi s *storitvami* je predsedstvo upoštevalo predlog Komisije, ki se „zgleduje“ po novem zakonodajnem okviru, vendar je ohranilo določeno prožnost v zvezi z organizacijo sistema nadzora trga za storitve;

¹ Poročevalec pristojnega odbora (IMCO) je Morten LØKKEGAARD (DK/ALDE).
Poročevalec za odbor EMPL je Adám KÓSA (HU/EPP).

- ohraniti *zahteve glede dostopnosti* proizvodov in storitev na *funkcionalni ravni* (Priloga I). Dodana je nova Priloga Ia z jasnimi primeri, kako bi lahko uresničili zahteve glede dostopnosti iz Priloge I ali kakšen cilj bi lahko dosegli;
- člen 12 o *temeljnih spremembah in nesorazmernem bremenu* je bil spremenjen v skladu z željami delegacij, da bi pojasnili postopek in zagotovili jasne smernice za gospodarske subjekte in organe za nadzor trga. V besedilo je bila vključena nova Priloga IV z merili za ocenjevanje nesorazmernega bremena;
- *mikropodjetja, ki opravljajo storitve* – to so pogosto nova podjetja in imajo pomanjkljive vire – so v celoti izvzeta iz zahtev evropskega akta o dostopnosti;
- besedilo je bilo preoblikovano, da bi izboljšali pravno jasnost (npr. z ločitvijo delov direktive, ki se nanašajo na proizvode, storitve ali oboje).

Odbor stalnih predstavnikov je razpravljal o kompromisnem besedilu predsedstva 24. novembra. V odboru je treba rešiti še zadnje vsebinsko vprašanje (storitve v sili), povezano s področjem uporabe.

V predlog Komisije so bile vključene *storitve v sili* in komunikacije v sili, ki so del elektronskih komunikacij.² Ker je več delegacij poudarilo, da direktiva o notranjem trgu, ki temelji na členu 114 PDEU, ne bi smela obravnavati organizacije storitev v sili, za katero so pristojne države članice, vključno z odgovarjanjem na komunikacije v sili in njihovo obravnavo, je Odbor ugotovil, da zahteve glede dostopnosti, povezane s centri za obveščanje, in zlasti odgovarjanje na klice na enotno evropsko številko za klic v sili 112 ne bi smele biti vključene v splošni pristop Sveta; besedilo je bilo ustrezno spremenjeno.

Vendar pa so nekatere delegacije menile, da bi bilo treba zahteve glede dostopnosti za odgovarjanje na klice na enotno evropsko številko za klic v sili 112 uskladiti na ravni EU in so izrazile obžalovanje zaradi te izključitve. Več delegacij je imelo prožen pristop do tega vprašanja.

-
- ² V zvezi z dostopnostjo storitev in komunikacij v sili je bilo opredeljenih več elementov:
- elementi dostopnosti v *potrošniški opremi* (npr. pametnih telefonih) so vključeni v področje uporabe evropskega akta o dostopnosti; to ni sporno;
 - dostopnost *komunikacij v sili* (ki jih zagotavljajo operaterji elektronskih komunikacij) je prav tako vključena v evropski akt o dostopnosti, kar ni sporno;
 - zahteve glede dostopnosti, povezane s centri za obveščanje, ki zagotavljajo povezavo med komunikacijami v sili in storitvami v sili, ter zlasti *odgovarjanje na klice na enotno evropsko številko za klic v sili 112* (glej člen 3(3a)(novo) in Prilogo I, oddelek V). To je bil sporni del, povezan s komunikacijami v sili.

Preostali pridržki

Trenutno za vse delegacije velja, da imajo glede spremenjenega besedila splošne preučitvene pridržke.

Poleg tega ima Komisija pridržek glede izvzetja *mikropodjetij*, ki opravljajo storitve, iz področja uporabe direktive. Pridržek ima tudi glede črtanja člena 1(3) v zvezi z javnimi naročili, Evropskimi investicijskim skladom in Evropskim strukturnim in skladom ter vseevropskim omrežjem.

Delegacija UK je ohranila parlamentarni preučitveni pridržek.

III. ZAKLJUČEK

Svet (EPSCO) naj na seji 7. decembra 2017 preuči kompromisno besedilo iz priloge k temu dopisu, da bi dosegli splošni pristop.

Predlog³**DIREKTIVA EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA****o [...] ⁴ zahtevah glede dostopnosti proizvodov in storitev**

(Besedilo velja za EGP)

EVROPSKI PARLAMENT IN SVET EVROPSKE UNIJE STA –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti člena 114 Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Evropske komisije,

po posredovanju osnutka zakonodajnega akta nacionalnim parlamentom,

ob upoštevanju mnenja Evropskega ekonomsko-socialnega odbora⁵,

po rednem zakonodajnem postopku,

ob upoštevanju naslednjega:

³ Spremembe predhodne različice (14363/17) so označene na naslednji način: novo besedilo je **podčrtano in v krepkem tisku**, črtano besedilo pa je označeno z [...]. Vse spremembe izvirnega predloga so označene na naslednji način: novo besedilo je **v krepkem tisku**, črtano besedilo pa je označeno z [...].

⁴ Del naslova je bil črtan, saj je odvečen (pravnojezikovni predlog).

⁵ Sprejeto 25. maja 2016. UL C , , str. .

- (1) Namen te direktive je prispevati k pravilnemu delovanju notranjega trga s približevanjem zakonov in drugih predpisov držav članic, in sicer z odpravo ovir za prosti pretok nekaterih dostopnih proizvodov in storitev. To **bi** povečalo **razpoložljivost** dostopnih proizvodov in storitev na notranjem trgu.
- (2) Povpraševanje po dostopnih proizvodih in storitvah je veliko, število invalidnih državljanov [...] pa **naj bi se po napovedih** precej povečalo. [...] Okolje, v katerem so proizvodi in storitve dostopnejši, omogoča bolj vključujočo družbo in **invalidom** lajša neodvisno življenje.
- (2a)(novo)** V tej direktivi so invalidi opredeljeni v skladu s Konvencijo Združenih narodov o pravicah invalidov (v nadaljnjem besedilu: MKPI), katere pogodbenica je Evropska unija od 21. januarja 2011. V MKPI je določeno, da so invalidi osebe „z dolgotrajnimi telesnimi, duševnimi, intelektualnimi ali senzoričnimi okvarami, ki jih v povezavi z različnimi ovirami lahko omejujejo, da bi enako kot drugi polno in učinkovito sodelovale v družbi“. Namen te direktive je spodbujati polno in učinkovito enakopravno sodelovanje z izboljšanjem dostopa do vsakdanjih proizvodov in storitev, ki zaradi svojega izvirnega oblikovanja ali naknadne prilagoditve ustrezajo posebnim potrebam invalidov.
- (2b)(novo)** Ta direktiva bi koristila tudi drugim osebam s funkcijskimi omejitvami zaradi drugih telesnih, duševnih, intelektualnih ali senzoričnih okvar, starosti ali drugih razlogov, povezanih z zmogljivostjo človeškega telesa, bodisi trajnih bodisi začasnih, ki jih lahko v povezavi z različnimi ovirami prav tako omejujejo, da bi enako kot drugi polno in učinkovito sodelovale v družbi.

- (3) Neskladja med zakoni in **drugimi predpisi**, ki so jih sprejele države članice v zvezi z dostopnostjo proizvodov in storitev za [...] invalide, ustvarjajo ovire za prosti pretok takih proizvodov in storitev ter izkrivljalo učinkovito konkurenco na notranjem trgu. Zaradi teh ovir so posebej prizadeti gospodarski subjekti, zlasti mala in srednja podjetja (MSP).
- (4) Zaradi razlik med nacionalnimi zahtevami glede dostopnosti zlasti samostojni podjetniki, MSP in mikropodjetja niso pripravljene poslovati zunaj domačega trga. Nacionalne ali celo regionalne ali lokalne zahteve glede dostopnosti, ki so jih določile države članice, se trenutno razlikujejo tako glede področja uporabe kot glede ravni podrobnosti. Te razlike negativno vplivajo na konkurenčnost in rast zaradi dodatnih stroškov, ki so posledica razvoja in trženja dostopnih proizvodov in storitev za vsak nacionalni trg.
- (26) MSP in mikropodjetja zagotavljajo večino delovnih mest v Uniji. So ključnega pomena za prihodnjo rast, vendar se pogosto srečujejo s težavami in ovirami pri razvoju svojih proizvodov ali storitev, zlasti v čezmejnem kontekstu. Zato je treba s harmonizacijo nacionalnih določb o dostopnosti olajšati delovanje MSP in mikropodjetij, vendar hkrati ohraniti potrebne zaščitne ukrepe.
- (5) Zaradi omejene konkurence med dobavitelji so cene dostopnih proizvodov in storitev za potrošnike visoke. Številni nacionalni predpisi zmanjšujejo koristi, ki bi jih omogočila izmenjava izkušenj pri odzivanju na družbeni in tehnološki razvoj na nacionalni in mednarodni ravni.

- (6) Za pravilno delovanje notranjega trga je torej treba zblížati nacionalne ukrepe na ravni Unije, da se odpravi razdrobljenost trga dostopnih proizvodov in storitev, ustvari ekonomija obsega, olajšata čezmejna trgovina in mobilnost, ter gospodarskim subjektom pomaga usmeriti sredstva v inovacije, namesto da jih porabljajo za izpolnjevanje neenotnih pravnih zahtev po vsej Uniji.
- (7) Koristi harmonizacije zahtev glede dostopnosti za notranji trg so se pokazale z uporabo Direktive 2014/33/EU Evropskega parlamenta in Sveta v zvezi z dvigali⁶ in Uredbo (ES) št. 661/2009 Evropskega parlamenta in Sveta na področju prometa⁷.
- (8) Konferenca predstavnikov držav članic se je v izjavi št. 22, priloženi Amsterdamski pogodbi, dogovorila, da morajo institucije Unije pri pripravi ukrepov iz člena 114 Pogodbe upoštevati potrebe invalidov.

[uvodna izjava 9 o Listini predstavljena na konec uvodnih izjav, za uvodno izjavo 51]

⁶ Direktiva 2014/33/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. februarja 2014 o harmonizaciji zakonodaje držav članic v zvezi z dvigali in varnostnimi komponentami za dvigala (UL L 96, 29.3.2014, str. 251).

⁷ Uredba (ES) št. 661/2009 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. julija 2009 o zahtevah za homologacijo za splošno varnost motornih vozil, njihovih priklopnikov ter sistemov, sestavnih delov in samostojnih tehničnih enot, namenjenih za taka vozila (UL L 200, 31.7.2009, str. 1).

- (10) Splošni cilj strategije za enotni digitalni trg je omogočiti trajnostne gospodarske in družbene koristi prek povezanega enotnega digitalnega trga. Potrošniki, ki živijo v Uniji, še vedno ne morejo v celoti izkoristiti prednosti, ki jih nudi enotni trg pri cenah in izbiri, saj je čezmejno spletno poslovanje še vedno zelo omejeno. Razdrobljenost prav tako zmanjšuje povpraševanje po čezmejni e-trgovini. Usklajeno ukrepanje je potrebno tudi zato, da bodo invalidom v celoti na voljo [...] elektronske vsebine, **kot so elektronske komunikacije in dostop do avdiovizualnih medijskih storitev**. Zato je treba harmonizirati zahteve glede dostopnosti na enotnem digitalnem trgu in zagotoviti, da bodo vsi državljani Unije, ne glede na svoje zmožnosti, lahko uživali njegove koristi.
- (11) [...] Potem ko je Unija [...] **postala pogodbenica** MKPI, so njene določbe postale sestavni del pravnega reda Unije.
- (12) **MKPI** [...] določa [...], da morajo pogodbenice sprejeti ustrezne ukrepe, s katerimi invalidom zagotovijo, da imajo enako kot drugi dostop do fizičnega okolja, prevoza, informacij in komunikacij, vključno z informacijskimi in komunikacijskimi tehnologijami in sistemi, ter do drugih objektov, naprav in storitev, ki so namenjene javnosti ali se zanjo opravljajo v mestu in na podeželju. Odbor Združenih narodov za pravice invalidov je **ugotovil**, da je treba ustvariti zakonodajni okvir s konkretnimi, izvršljivimi in časovno omejenimi merili za spremljanje postopnega uresničevanja dostopnosti.
- (13) Zaradi začetka veljavnosti **MKPI** v pravnem redu držav članic je treba sprejeti dodatne nacionalne določbe o dostopnosti proizvodov in storitev – če Unija ne bo ukrepala, **bodo te določbe** še povečale neskladja **med zakoni in drugimi predpisi držav članic**.

- (14) **S to direktivo bodo države članice laže usklajeno izpolnile svoje nacionalne zaveze ter obveznosti glede dostopnosti iz MKPI.**
- (15) V skladu z **MKPI** je v evropski strategiji o invalidnosti za obdobje 2010–2020 – obnovljena zaveza za Evropo brez ovir⁸ dostopnost opredeljena kot eno od osmih področij ukrepanja, njen cilj pa je zagotoviti dostopnost proizvodov in storitev.
- (18) [...] Zahteve glede dostopnosti **bi bilo treba uvesti na način, ki bi bil čim manj obremenjujoč** [...] za gospodarske subjekte in države članice. [...]
- (16) **Proizvodi** in storitve, ki spadajo v področje uporabe te direktive, **so bili določeni na podlagi** analize, ki je bila opravljena med pripravo ocene učinka in s pomočjo katere so bili opredeljeni relevantni proizvodi in storitve [...] za invalide, [...] za katere so države članice sprejele ali bodo najverjetneje sprejele neenotne nacionalne zahteve glede dostopnosti, **ki ovirajo delovanje notranjega trga.**
- (17) Vsi proizvodi in storitve, **ki spadajo na področje uporabe te direktive in so dani na trg ali opravljeni po datumu, ko morajo države članice uporabljati nacionalno zakonodajo za izvajanje te direktive, bi morali biti skladni z veljavnimi zahtevami** glede dostopnosti iz **te direktive, da** bodo dostopni za invalide. [...]
- (17a)(novo) **Da bi zagotovili dostopnost storitev, ki spadajo na področje uporabe te direktive, bi morali veljavne zahteve glede dostopnosti, določene v tej direktivi, izpolnjevati tudi proizvodi, ki se uporabljajo pri opravljanju teh storitev in s katerimi je potrošnik v interakciji.**

[uvodna izjava 18 prestavljena za uvodno izjavo 15]

⁸ KOM(2010) 636.

- (19) Določiti je [...] treba zahteve glede dostopnosti za dajanje na trg proizvodov in storitev, ki spadajo na področje uporabe te direktive, da se zagotovi njihov prosti pretok na notranjem trgu.
- (20) Ta direktiva bi morala v okviru splošnih ciljev določiti obvezno uporabo funkcionalnih zahtev glede dostopnosti. Te bi morale biti dovolj natančne za določitev pravno zavezujočih obveznosti ter dovolj podrobne za ugotavljanje skladnosti, da se lahko zagotovi dobro delovanje notranjega trga zadevnih proizvodov in storitev. **Vseeno pa bi morale omogočati nekaj prožnosti, tako da bi gospodarski subjekt lahko na primer izbral, kateri zaznavni kanal bo omogočil, poleg tistega, ki je že na voljo, da bi zagotovil vsaj dva zaznavna kanala.**
- (25) Dostopnost **pomeni sistematično** odpravljanje in preprečevanje ovir, **da se invalidom zagotovi enak dostop kot drugim. To bi bilo treba doseči prek univerzalnega oblikovanja ali oblikovanja, prilagojenega vsem uporabnikom, kar pomeni oblikovanje proizvodov, okolja, programov in storitev, ki je čim bolj uporabno za vse ljudi, ne da bi ga bilo treba prilagajati ali posebej oblikovati. Univerzalno oblikovanje ne bi smelo izključevati podpornih pripomočkov in tehnologij za posamezne skupine invalidov, kadar je to potrebno. Poleg tega dostopnost ne bi smela izključevati zagotavljanja ustreznih prilagoditev, če jih zahteva nacionalna zakonodaja ali zakonodaja Unije.**

[Uvodne izjave od 20a do 20p so v enakem vrstnem redu kot v členu 1: računalniška strojna oprema in operacijski sistemi za splošno rabo, elektronske komunikacije, dostop do avdiovizualnih storitev, e-knjige, e-trgovina, potrošniške bančne storitve, potniški prevoz.]

(20a)(novo) Ta direktiva bi se morala uporabljati za potrošniške sisteme računalniške strojne opreme za splošno rabo. Za takšne sisteme računalniške strojne opreme je značilno, da so večnamenski, z ustrezno programsko opremo pa lahko opravljajo najobičajnejše računalniške naloge, ki jih zahtevajo potrošniki, njim pa so tudi namenjeni. Takšni sistemi računalniške strojne opreme so na primer osebni računalniki, kamor spadajo namizni računalniki, prenosni računalniki, pametni telefoni in tablični računalniki. Specializirani računalniki, vgrajeni v potrošniške elektronske proizvode, niso potrošniški sistemi računalniške strojne opreme za splošno rabo. Ta direktiva se ne bi smela uporabljati za posamezne komponente s specifičnimi funkcijami, če niso vgrajene, kot so matične plošče ali pomnilniški čipi, ki se uporabljajo ali bi se lahko uporabljali v takšnem sistemu.

(20b)(novo) To direktivo bi morali uporabljati tudi za elektronske komunikacijske storitve, kot so opredeljene v Direktivi 2002/21/ES Evropskega parlamenta in Sveta⁹, vključno s komunikacijskimi storitvami, ki se uporabljajo za komunikacijo v sili in so sestavni del elektronskih komunikacijskih storitev. Ukrepi, ki so jih do sedaj sprejele države članice, se razlikujejo in niso harmonizirani po celem notranjem trgu. Zagotovitev uporabe enakih zahtev glede dostopnosti po vsej Uniji bo omogočila ekonomijo obsega za ponudnike storitev, ki poslujejo v več kot eni državi članici, in olajšala učinkovit dostop invalidnom v njihovih državah članicah in pri potovanjih med državami članicami. Da bi zagotovili dostopnost storitev za komunikacijo v sili, bi morali ponudniki storitev poleg glasovne komunikacije zagotoviti tudi besedilo v realnem času in vse načine pogovora, če je na voljo video, ter zagotoviti sinhronizacijo vseh teh komunikacijskih sredstev. Države članice bi lahko določile tretjega ponudnika storitev, ki bi ga invalidi lahko uporabljali za komunikacijo s centrom za obveščanje, vendar je pri tem treba upoštevati to direktivo.

⁹ Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta 2002/21/ES z dne 7. marca 2002 o skupnem regulativnem okviru za elektronska komunikacijska omrežja in storitve (UL L 108, 24.4.2002, str. 33).

Ta direktiva bi morala zajemati tudi potrošniško terminalno opremo z interaktivnimi računalniškimi zmogljivostmi, ki naj bi se uporabljala predvsem za dostop do takšnih elektronskih komunikacijskih storitev. V to zadnjo kategorijo spada oprema, ki je del konfiguracije za dostop do omenjenih storitev, na primer usmerjevalnik ali modem. Hiter tehnološki razvoj in inovativni značaj elektronskih komunikacijskih storitev se bo verjetno odražal tudi v prihodnji sektorski zakonodaji, ki bi tudi lahko vplivala na njihovo dostopnost. Ta direktiva ne bi smela posegati v Direktivo 2002/21¹⁰. V primeru kolizije med Direktivo 2002/21¹¹ in to direktivo ima prva prednost.

(20c) [...]

(20d)(novo)¹² V tej direktivi dostop do avdivizualnih medijskih storitev pomeni, da mora biti omogočen dostop do avdivizualne vsebine, pa tudi mehanizmi, ki invalidom omogočajo, da uporabijo svoje podporne tehnologije. Dostop se lahko na primer zagotovi prek naprav, kot so komunikatorji, ali storitev povezane televizije, ki omogočajo sprejem avdivizualnih vsebin. [Direktivo bi bilo treba uporabljati tudi za elemente ali storitve, ki omogočajo dostop do avdivizualnih medijskih storitev, in elemente elektronskih programskih vodnikov, s katerimi se zagotavlja dostopnost, ker njihova dostopnost ni zajeta v direktivi o avdivizualnih medijskih storitvah].

¹⁰ Bo nadomeščeno s sklicem na Evropski zakonik o elektronskih komunikacijah, ko bo ta akt sprejet.

¹¹ Bo nadomeščeno s sklicem na Evropski zakonik o elektronskih komunikacijah, ko bo ta akt sprejet.

¹² Besedilo je bilo spremenjeno zaradi natančnosti.

(20e)(novo) Datoteke e-knjig temeljijo na računalniškem kodiranju, ki omogoča razširjanje in branje intelektualnih del, ki so večinoma besedilna oziroma grafična. Dostopnost datotek e-knjig je odvisna od stopnje natančnosti kodiranja, zlasti pri kategorizaciji različnih sestavnih elementov del in standardiziranem opisu njihove strukture. Interoperabilnost z vidika dostopnosti bi morala optimizirati združljivost teh datotek z uporabniškimi sredstvi ter sedanji in prihodnji podpornimi tehnologijami. Toda zahteve glede dostopnosti e-knjig ne smejo ogroziti integritete intelektualnega dela, katerega digitalne datoteke omogočajo branje in razširjanje. Pri obravnavi značilnosti posebnih del, kot so stripi, otroške knjige in knjige o umetnosti, bi bilo treba upoštevati vse veljavne zahteve glede dostopnosti. Če bi države članice določile različne zahteve glede dostopnosti, bi založniki in drugi gospodarski subjekti težje izkoristili prednosti notranjega trga, nastale bi težave z interoperabilnostjo e-bralnikov, potrošniki invalidi pa bi imeli omejen dostop.

- (20f)(novo)** V tej direktivi je e-trgovina opredeljena kot storitev, ki se opravi na daljavo, elektronsko in na posamezno zahtevo potrošnika, z namenom sklenitve potrošniške pogodbe. V tej opredelitvi „na daljavo“ pomeni, da se storitev opravi, ne da bi bile stranke sočasno navzoče; „elektronsko“ pomeni, da se storitev pošlje na začetnem kraju in sprejme na cilju z elektronsko opremo za obdelavo (skupaj z digitalnim zgoščevanjem) in shranjevanje podatkov ter se v celoti prenaša, pošilja in sprejema po žici, radijsko, z optičnimi ali drugimi elektromagnetnimi sredstvi; „na posamezno zahtevo potrošnika“ pomeni, da se storitev opravi na posamezno zahtevo; „z namenom sklenitve potrošniške pogodbe“ pa omejuje področje uporabe storitev e-trgovine le na poslovanje med podjetji in potrošniki ter v okviru te direktive opredeljuje zadevne gospodarske subjekte, saj natančneje določa namen zagotavljanja takšnih storitev.
- (20g)(novo)** Obveznosti glede dostopnosti iz te direktive, ki zadevajo e-trgovino, bi se morale uporabljati za spletno prodajo vseh proizvodov ali storitev, zato bi se morale uporabljati tudi za prodajo proizvoda ali storitve, za katero se ta direktiva že tako ali tako uporablja.
- (20h)(novo)** Cilj zakonodaje Evropske unije o bančnih in finančnih storitvah je varstvo uporabnikov teh storitev v vsej EU in zagotavljanje informacij tem uporabnikom, vendar vanjo niso vključene zahteve glede dostopnosti. Da bi invalidnim omogočili uporabo teh storitev v vsej Uniji in sprejemanje informiranih odločitev in jim dali občutek, da so enako kot drugi potrošniki ustrezno zaščiteni, ter hkrati zagotovili enake pogoje za ponudnike storitev, bi bilo treba v tej direktivi določiti zahteve glede dostopnosti nekaterih bančnih in finančnih storitev, ki so na voljo potrošnikom.

- (20i)(novo)** Ustrezne zahteve glede dostopnosti bi se morale uporabljati tudi za načine identifikacije, elektronski podpis in plačilne storitve, saj so ti nujni za sklenitev potrošniških bančnih poslov.
- (20j)(novo)** V področje uporabe te direktive bi morali biti vključeni tudi interaktivni samopostrežni terminali, vključno s strojno in programsko opremo, ki se uporabljajo za opravljanje storitev, za katere se uporablja ta direktiva, razen naprav, ki so nameščene kot sestavni deli vozil, zrakoplovov, ladij ali tirnih vozil. Sem na primer spadajo bankomati, plačilni terminali in drugi samopostrežni terminali, ki se uporabljajo za potrošniške bančne storitve; avtomati, ki izdajajo fizične karte, ki omogočajo dostop do storitev, za katere se uporablja ta direktiva, kot so avtomati za vozovnice in bančni vrstomati; avtomati za prijavo, ki se uporabljajo za prijavo potnikov za storitve potniškega prevoza in interaktivni samopostrežni terminali za zagotavljanje potovalnih informacij, vključno z interaktivnimi informativnimi zasloni.
- (20k)(novo)** V primeru storitev letalskega, avtobusnega, železniškega in vodnega potniškega prevoza bi se morala ta direktiva uporabljati tudi za zagotavljanje informacij o prevozu prek spletišč, mobilnih aplikacij, interaktivnih samopostrežnih terminalov in interaktivnih informativnih zaslonov, ki jih invalidi potrebujejo, da lahko potujejo, vključno s potovalnimi informacijami v realnem času. To lahko vključuje informacije pred in med potovanjem ter informacije o odpovedi ali zamudi. Lahko pa vključuje tudi informacije o cenah in popustih.

- (20l)(novo)** To direktivo bi bilo treba uporabljati tudi za storitve na osnovi mobilnih naprav, vključno z mobilnimi aplikacijami, ki jih razvijejo ali dajo na voljo ponudniki storitev potniškega prevoza v okviru te direktive ali ki se razvijejo ali dajo na voljo v njihovem imenu, kot so storitve izdajanja elektronskih vozovnic, elektronske vozovnice ter zagotavljanje informacij o proizvodih in storitvah potniškega prevoza, ki jih ponuja ponudnik storitev, vključno z zagotavljanjem potovalnih informacij v realnem času.
- (20m)(novo)** Področje uporabe direktive v zvezi s storitvami letalskega, avtobusnega, železniškega in vodnega potniškega prevoza bi bilo treba določiti na podlagi veljavne sektorske zakonodaje, ki ureja pravice potnikov.

(20n)(novo) Nekateri elementi zahtev glede dostopnosti, zlasti v povezavi z zagotavljanjem informacij, ki so določeni v tej direktivi, so že vključeni v veljavno zakonodajo Unije, ki ureja prevoz. Med drugim gre za elemente Uredbe (ES) št. 1371/2007 Evropskega parlamenta in Sveta¹³, Uredbe Komisije (EU) št.1300/2014¹⁴ in Uredbe Komisije (EU) št. 454/2011¹⁵, kar zadeva železniški prevoz; Uredbe (EU) št. 181/2011 Evropskega parlamenta in Sveta, kar zadeva avtobusni prevoz;¹⁶ Uredbe (EU) št. 1177/2010 Evropskega parlamenta in Sveta, kar zadeva prevoz po morju in celinskih plovni poteh¹⁷ in Uredbe (ES) št. 1107/2006 o pravicah invalidnih oseb in oseb z omejeno mobilnostjo v zračnem prevozu, pa tudi Uredbe (ES) št. 261/2004¹⁸. Zaradi regulativne doslednosti bi se morale zahteve glede dostopnosti, določene v teh uredbah, uporabljati še naprej. Vendar bi dodatne zahteve, določene v področju uporabe te direktive, dopolnjevale veljavne zahteve, to pa bi izboljšalo delovanje notranjega trga na področju prevoza in koristilo invalidom.

(20o)(novo) Ta direktiva ne bi smela zajemati nekaterih elementov storitev potniškega prevoza, ki se zagotavljajo zunaj ozemlja držav članic, tudi če so te storitve usmerjene v notranji trg Unije. V zvezi s temi elementi bi moral ponudnik storitev potniškega prevoza zagotoviti le, da so zahteve iz te direktive izpolnjene glede dela storitve, ki ga ponuja na ozemlju Unije. V zračnem prevozu pa

¹³ Uredba (ES) št. 1371/2007 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. oktobra 2007 o pravicah in obveznostih potnikov v železniškem prometu (UL L 315, 3.12.2007, str. 14).

¹⁴ Uredba Komisije (EU) št. 1300/2014 z dne 18. novembra 2014 o tehničnih specifikacijah za interoperabilnost v zvezi z dostopnostjo železniškega sistema Unije za invalide in funkcionalno ovirane osebe (UL L 356, 12.12.2014, str. 110).

¹⁵ Uredba Komisije (EU) št. 454/2011 z dne 5. maja 2011 o tehnični specifikaciji za interoperabilnost v zvezi s podsistemom "telematske aplikacije za potniški promet" vseevropskega železniškega sistema (UL L 123, 12.5.2011, str. 11).

¹⁶ Uredba (EU) št. 181/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. februarja 2011 o pravicah potnikov v avtobusnem prevozu in spremembi Uredbe (ES) št. 2006/2004 (UL L 55, 28.2.2011, str. 1).

¹⁷ Uredba (EU) št. 1177/2010 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 24. novembra 2010 o pravicah potnikov med potovanjem po morju in celinskih plovni poteh ter spremembi Uredbe (ES) št. 2006/2004 (UL L 334, 17.12.2010, str. 1).

¹⁸ Uredba (ES) št. 261/2004 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. februarja 2004 o določitvi skupnih pravil glede odškodnine in pomoči potnikom v primerih zavrnitve vkrcanja, odpovedi ali velike zamude letov ter o razveljavitvi Uredbe (EGS) št. 295/91 (UL L 46, 17.2.2004, str. 1).

morajo letalski prevozniki iz EU zagotoviti, da so veljavne zahteve te direktive izpolnjene tudi na odhodnih letih z letališča v tretji državi, namenjenih na letališče, ki je na ozemlju države članice. Poleg tega morajo vsi letalski prevozniki, tudi tisti, ki nimajo licence v Uniji, zagotoviti, da so veljavne zahteve iz te direktive izpolnjene na odhodnih letih z ozemlja Unije na ozemlje tretje države.

(20p)(novo) Zahteve glede dostopnosti iz te direktive bi se morale uporabljati za proizvode, dane na trg Unije po datumu, ko morajo države članice uporabljati nacionalno zakonodajo za izvajanje te direktive, vključno z rabljenimi proizvodi in proizvodi iz druge roke, ki so bili uvoženi iz tretje države in dani na trg Unije po tem datumu.

- (21) [...] V Direktivi (EU) 2016/2102 Evropskega parlamenta in Sveta [...] ¹⁹ so opredeljene zahteve glede dostopnosti za določeno skupino spletišč organov javnega sektorja [...], **mobilnih aplikacij in drugih povezanih vidikov, zlasti zahteve glede skladnosti ustreznih spletišč [...] in mobilnih aplikacij. Toda nekatere dejavnosti, ki [...] potekajo prek spletišč [...] javnega sektorja [...] in mobilnih aplikacij, kot so na primer storitve potniškega prevoza ali e-trgovina, ali spletišč avdiovizualnih medijskih storitev, ki spadajo v področje uporabe te direktive, bi morale izpolnjevati veljavne zahteve glede dostopnosti iz te direktive, da bi zagotovili, da je prodaja proizvodov in storitev po spletu dostopna invalidom [...], ne glede na to, ali gre za javno ali zasebno prodajo.**
- (21a)(novo) **Štiri načela, ki zagotavljajo spletno dostopnost, so: zaznavnost, kar pomeni, da morajo biti informacije in uporabniški vmesniki uporabnikom predstavljeni na načine, ki jih lahko zaznajo; operabilnost, kar pomeni, da je treba zagotoviti delujoče uporabniške vmesnike in navigacijo; razumljivost, kar pomeni, da morajo biti informacije, povezane z uporabniškim vmesnikom, in njegovo delovanje razumljivi; ter robustnost, kar pomeni, da mora biti vsebina dovolj robustna, da jo je mogoče zanesljivo razlagati z različnimi uporabniškimi sredstvi, tudi s podpornimi tehnologijami. Ta načela so uporabljena tudi v Direktivi (EU) 2016/2102.**
- (22) Države članice bi morale sprejeti vse ustrezne ukrepe, s katerimi bi zagotovile, da prosti pretok proizvodov in storitev, za katere se uporablja ta direktiva in ki izpolnjujejo **veljavne** zahteve glede dostopnosti, ni oviran zaradi dostopnosti.
- (23) **črtano**
- (24) **črtano**

¹⁹ Direktiva (EU) 2016/2102 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. oktobra 2016 o dostopnosti spletišč in mobilnih aplikacij organov javnega sektorja (UL L 327, 2.12.2016, str. 1).

[uvodna izjava 25 je bila prestavljena za uvodno izjavo 20, uvodna izjava 26 pa za uvodno izjavo 4]

- (27) Ta direktiva bi morala temeljiti na Sklepu št. 768/2008/ES Evropskega parlamenta in Sveta²⁰, saj zadeva proizvode, ki jih že urejajo drugi akti Unije, **da se zagotovi doslednost zakonodaje Unije, obenem pa bi bilo treba upoštevati specifične elemente zahtev glede dostopnosti iz te direktive.**
- (28) Vsi gospodarski subjekti, ki sodelujejo v dobavni in distribucijski verigi, bi morali zagotoviti, da dajejo na trg samo tiste proizvode, ki so skladni [...] s to direktivo. **Enako bi morale veljati za gospodarske subjekte, ki opravljajo storitve.** Zagotoviti je treba jasno in sorazmerno porazdelitev obveznosti, ki ustrezajo vlogi vsakega izmed gospodarskih subjektov v dobavni in distribucijski verigi.
- (29) Gospodarski subjekti bi morali biti odgovorni za skladnost proizvodov in storitev v **skladu** z njihovimi vlogami v dobavni verigi, da se zagotovita visoka raven varstva dostopnosti in poštena konkurenca na trgu Unije.
- (29a)(novo) Obveznosti iz te direktive bi morale enako veljati za gospodarske subjekte v javnem in zasebnem sektorju.**
- (30) Proizvajalec, ki natančno pozna proces zasnove in proizvodnje, je najprimernejši za izvedbo celotnega postopka ugotavljanja skladnosti. Obveznosti glede ugotavljanja skladnosti bi moral imeti proizvajalec.

²⁰ Sklep št. 768/2008/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 9. julija 2008 o skupnem okviru za trženje proizvodov (UL L 218, 13.8.2008, str. 82).

- (31) Distributerji in uvozniki bi morali biti vključeni v naloge nadzora trga, ki jih izvajajo nacionalni organi, in bi morali dejavno sodelovati, tako da pristojnim organom zagotovijo vse potrebne informacije v zvezi z zadevnim proizvodom.
- (32) Uvozniki bi morali zagotoviti, da so proizvodi iz tretjih držav, ki vstopajo na trg Unije, [...] skladni s to direktivo in zlasti, da so proizvajalci izvedli ustrezne postopke ugotavljanja skladnosti navedenih proizvodov.
- (33) Pri dajanju proizvoda na trg bi moral vsak uvoznik na proizvodu navesti svoje ime in naslov, na katerem je podjetje dosegljivo.
- (34) Distributerji bi morali zagotoviti, da njihovo ravnanje s proizvodom ne vpliva negativno na skladnost proizvoda z zahtevami glede dostopnosti iz te direktive.
- (35) Vsak gospodarski subjekt, ki da proizvod na trg pod svojim imenom ali blagovno znamko ali pa spremeni proizvod na takšen način, da lahko ogrozi izpolnjevanje veljavnih zahtev **glede dostopnosti**, se šteje za proizvajalca in bi zato moral prevzeti obveznosti proizvajalca.
- (36) Zaradi sorazmernosti bi se morale zahteve glede dostopnosti uporabljati samo, če ne predstavljajo nesorazmernega bremena za zadevni gospodarski subjekt ali ne zahtevajo sprememb proizvodov in storitev, ki bi lahko povzročile njihovo temeljito spremembo glede na [...] merila, **določena v tej direktivi**.

- (37) Ta direktiva bi morala temeljiti na načelu „najprej pomisli na male“ in upoštevati upravne obremenitve, ki jih imajo MSP. Namesto zagotovitve splošnih izjem in odstopanj za ta podjetja bi morala določiti ohlapnejša pravila za postopek ugotavljanja skladnosti in vzpostaviti zaščitne klavzule za gospodarske subjekte. Zato bi bilo treba pri določanju pravil za izbor in izvajanje najustreznejših postopkov za ugotavljanje skladnosti upoštevati položaj MSP, obveznosti za ugotavljanje skladnosti z zahtevami glede dostopnosti pa bi bilo treba omejiti, tako da za ta podjetja ne bi predstavljale nesorazmernega bremena. Poleg tega bi morali organi za nadzor trga delovati sorazmerno z velikostjo podjetja in glede na to, ali gre za maloserijsko ali izvenserijsko proizvodnjo, pri čemer ne bi smeli ustvarjati nepotrebnih ovir za MSP ali ogrožati varstva javnega **interesa**.

(37a)(novo) Če bi zahteve glede dostopnosti iz te direktive pomenile nesorazmerno breme za gospodarske subjekte, bi moralo biti gospodarskim subjektom izjemoma dovoljeno, da jih ne izpolnjujejo. V takšnih ustrezno utemeljenih primerih morda ne bi bilo razumno mogoče, da bi gospodarski subjekt izpolnil eno ali več zahtev glede dostopnosti, določenih v Prilogi I k tej direktivi. Vendar pa bi moral gospodarski subjekt zagotoviti, da je storitev ali proizvod, za katerega se uporablja ta direktiva, dostopen, kar zadeva tiste zahteve glede dostopnosti, za katere je gospodarski subjekt menil, da ne predstavljajo nesorazmernega bremena. Izjeme pri izpolnjevanju ene ali več zahtev glede dostopnosti zaradi njihovega nesorazmernega bremena ne bi smele preseirati tistega, kar je v vsakem posameznem primeru nujno potrebno za omejitev tega bremena pri zadevnem proizvodu ali storitvi. Ukrepe, ki bi pomenili nesorazmerno breme, bi bilo treba razumeti kot ukrepe, zaradi katerih bi imel gospodarski subjekt dodatno preveliko organizacijsko ali finančno breme, pri tem pa je treba upoštevati, kakšno korist bi lahko imeli invalidi. Na podlagi teh zagotovitev bi bilo treba določiti merila, da bi gospodarskim subjektom in organom za nadzor trga omogočili primerjavo različnih situacij in sistematično presojo glede morebitnega obstoja nesorazmernega bremena. Pri vsakršni oceni, v kolikšni meri zahtev glede dostopnosti ni mogoče izpolniti zaradi nesorazmernega bremena, bi bilo treba upoštevati le legitimne elemente. Neprednostna obravnava ali pomanjkanje časa ali znanja ne bi smeli šteti za legitimne razloge.

- (37b)(novo)** Nesorazmerno breme bi bilo treba oceniti na podlagi meril iz Priloge IV. Gospodarski subjekt bi moral nesorazmerno breme dokumentirati in pri tem upoštevati ustrezna merila. Ponudniki storitev bi morali nesorazmerno breme ponovno oceniti vsakih pet let. Gospodarski subjekti bi morali oceno, v kateri razložijo, zakaj njihov proizvod ali storitev nista v celoti dostopna, in dokaz o nesorazmernem bremenu zagotoviti le, če to od njih zahteva pristojni nacionalni organ.
- (37c)(novo)** Če se na podlagi zahtevane ocene ugotovi, da bi zahteva, da morajo vsi samopostrežni terminali, ki so na voljo za zagotavljanje istih storitev, izpolnjevati zahteve glede dostopnosti iz te direktive, pomenila nesorazmerno breme za gospodarski subjekt, bi bilo primerno oceniti tudi, koliko takšnih strojev bi zadoščalo za zagotovitev dostopnosti storitev, ki jih ponuja zadevni ponudnik. V svoji oceni bi moral ponudnik storitev med drugim upoštevati ocenjeno korist za invalide.

- (37d)(novo)** Mikropodjetja se razlikujejo od vseh drugih podjetij zaradi omejenih kadrovskih virov ter letnega prometa in/ali letne bilančne vsote. Breme zaradi izpolnjevanja zahtev glede dostopnosti torej za mikropodjetja na splošno predstavlja večji delež njihovih finančnih in kadrovskih virov kot za druga podjetja in je torej bolj verjetno, da bo predstavljalo nesorazmeren delež stroškov. Za mikropodjetja pomeni izpolnjevanje ali vodenje dokumentacije in evidenc, s katerimi izkazujejo skladnost z različnimi zahtevami iz zakonodaje Unije, velik del stroškov. Čeprav bi vsi gospodarski subjekti, za katere se uporablja ta direktiva, morali biti sposobni oceniti sorazmernost izpolnjevanja v njej določenih zahtev in jih izpolnjevati samo, če niso nesorazmerni, bi bila enaka zahteva glede ocenjevanja za mikropodjetja, ki opravljajo storitve, že sama po sebi nesorazmerno breme v primerjavi z verjetnimi koristmi za invalide. Zahteve in obveznosti iz te direktive se zato ne bi smele uporabljati za mikropodjetja, ki opravljajo storitve, ki spadajo v področje uporabe te direktive.
- (37e)(novo)** Tega izvzetja za mikropodjetja ne bi smeli uporabljati za proizvode, ki jih zajema ta direktiva. Obveznosti v zvezi s proizvodi iz te direktive se nanašajo na več gospodarskih subjektov v proizvodni in distribucijski verigi. Splošna izključitev vseh mikropodjetij brez splošne ocene, v kateri bi bila upoštevana njihova vloga v posamezni verigi, bi povzročilo nedoslednosti in izkrivljanje notranjega trga ter težave pri učinkovitem izvajanju nadzora s strani organov za nadzor trga. Invalidi bi težko vedeli, ali je posamezen gospodarski subjekt, vključen v proizvodno verigo, mikropodjetje in torej ne bi bilo jasno, ali zahteve glede dostopnosti veljajo ali ne. Po drugi strani pa bi lahko ugotovili, katere storitve opravljajo mikropodjetja, in bi lahko izbrali storitve, ki so jim dostopne.

- (38) Vsi gospodarski subjekti bi morali pri dajanju proizvodov na trg ali omogočanju dostopnosti na trgu ali pri zagotavljanju storitev na trgu ravnati odgovorno in popolnoma v skladu z veljavnimi pravnimi zahtevami.
- (39) Da bi olajšali ugotavljanje **skladnosti** z veljavnimi zahtevami **glede dostopnosti**, je treba določiti domnevo o skladnosti za proizvode in storitve, ki so v skladu s prostovoljnimi harmoniziranimi standardi, sprejetimi v skladu z Uredbo (EU) št. 1025/2012 Evropskega parlamenta in Sveta²¹, za namene **oblikovanja** podrobnih tehničnih specifikacij navedenih zahtev. Komisija je evropskim organizacijam za standardizacijo izdala že več zahtev za standardizacijo s področja dostopnosti, ki bi jih lahko uporabili pri pripravi harmoniziranih standardov.
- (39a)(novo) Uredba (EU) št. 1025/2012 določa postopek za uradno nasprotovanje harmoniziranim standardom, za katere se šteje, da niso skladni z zahtevami iz te direktive.**
- (40) Komisiji bi moralo biti omogočeno, da lahko v odsotnosti harmoniziranih standardov in, kjer je to potrebno, za uskladitev trga sprejeme izvedbene akte, s katerimi bi določila skupne tehnične specifikacije za zahteve glede dostopnosti iz te direktive.

²¹ Uredba (EU) št. 1025/2012 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. oktobra 2012 o evropski standardizaciji, spremembi direktiv Sveta 89/686/EGS in 93/15/EGS ter direktiv 94/9/ES, 94/25/ES, 95/16/ES, 97/23/ES, 98/34/ES, 2004/22/ES, 2007/23/ES, 2009/23/ES in 2009/105/ES Evropskega parlamenta in Sveta ter razveljavitvi Sklepa Sveta 87/95/EGS in Sklepa št. 1673/2006/ES Evropskega parlamenta in Sveta (UL L 316, 14.11.2012, str. 12)

- (41) Da bi zagotovili učinkovit dostop do informacij za namen nadzora trga, bi morale biti informacije, ki so zahtevane za izjavo o skladnosti z vsemi veljavnimi akti Unije, na voljo v enotni izjavi EU o skladnosti. Da bi zmanjšali upravno breme gospodarskih subjektov, bi jim moralo biti omogočeno, da v to enotno izjavo EU o skladnosti vključijo vse ustrezne posamezne izjave o skladnosti.
- (42) Ta direktiva bi morala za ugotavljanje skladnosti proizvodov predvideti postopek notranje kontrole proizvodnje „modula A“, ki je opisan v Prilogi II k Sklepu št. 768/2008/ES, saj gospodarskim subjektom in pristojnim organom omogoča, da dokažejo oziroma zagotovijo, da proizvodi, ki so na voljo na trgu, izpolnjujejo zahteve glede dostopnosti, ne da bi jim pri tem naložila nesorazmerno breme.
- (43) Pri storitvah bi morale biti informacije, ki so potrebne za ugotavljanje skladnosti z zahtevami glede dostopnosti, zagotovljene v splošnih pogojih ali enakovrednem dokumentu, **brez poseganja v Direktivo EU 2011/83**.
- (44) Oznaka CE, ki predstavlja skladnost proizvoda z zahtevami glede dostopnosti iz te direktive, je vidna posledica celotnega postopka, ki obsega ugotavljanje skladnosti v širšem pomenu. Ta direktiva bi morala upoštevati splošna načela, ki urejajo oznako CE, iz Uredbe (ES) št. 765/2008 Evropskega parlamenta in Sveta²² o določitvi zahtev za akreditacijo in nadzor trga v zvezi s trženjem proizvodov.
- (45) V skladu z Uredbo (ES) št. 765/2008 proizvajalec z namestitvijo oznake na proizvod izjavlja, da je proizvod skladen z vsemi veljavnimi zahtevami glede dostopnosti in za to prevzema vso odgovornost.

²² Uredba (ES) št. 765/2008 Evropskega Parlamenta in Sveta z dne 9. julija 2008 o določitvi zahtev za akreditacijo in nadzor trga v zvezi s trženjem proizvodov ter razveljavitvi Uredbe (EGS) št. 339/93 (UL L 218, 13.8.2008, str. 30).

- (46) V skladu s Sklepom št. 768/2008/ES so države članice odgovorne za zagotavljanje strogega in učinkovitega nadzora trga proizvodov na svojem ozemlju ter morajo svojim organom za nadzor trga omogočiti zadostne pristojnosti in sredstva.
- (47) Države članice bi morale preverjati skladnost storitev z zahtevami iz te direktive in obravnavati pritožbe ali poročila glede neskladnosti, da bi zagotovile sprejetje korektivnih ukrepov.
- (47a)(novo) Zaradi lažjega enotnega izvajanja člena 18 te direktive lahko Komisija v posvetovanju z deležniki po potrebi sprejme nezavezujoče smernice, ki bi organom, ki nadzirajo skladnost storitev, olajšale usklajevanje. Komisija in države članice lahko oblikujejo pobude, ki bi organom, ki nadzirajo skladnost storitev, omogočile delitev virov in izmenjavo strokovnega znanja. Komisija bi morala usklajevati te pobude.**
- (48) Od držav članic se pričakuje, da zagotovijo, da organi za nadzor trga preverijo skladnost gospodarskih subjektov z merili iz **Priloge IV** v skladu s poglavjem V. **Države članice lahko imenujejo specializiran organ, ki izpolnjuje obveznosti organov za nadzor trga iz te direktive. Države članice lahko odločijo, da bo pristojnost takega specializiranega organa omejena na področje uporabe te direktive ali nekaterih njenih delov, in da bo – brez poseganja v obveznosti držav članic iz Uredbe (ES) št. 765/2008 – opravljal le naloge, določene v Uredbi (ES) št. 765/2008, ki so potrebne za zagotavljanje učinkovitega tržnega nadzora v skladu z navedeno uredbo in to direktivo.**
- (49) **črtano**

- (50) Določiti bi bilo treba zaščitni postopek – ki se uporablja samo v primeru nestrinjanja med državami članicami o ukrepih, ki jih izvaja država članica – v okviru katerega bodo zainteresirane strani obveščene o ukrepih, ki se nameravajo izvajati glede proizvodov, neskladnih z zahtevami glede dostopnosti iz te direktive. Organom za nadzor trga bi moral omogočati, da v sodelovanju z ustreznimi gospodarskimi subjekti glede takih proizvodov prej ukrepajo.
- (51) Kadar se države članice in Komisija strinjajo glede upravičenosti ukrepa, ki ga izvaja država članica, nadaljnje sodelovanje Komisije ne bi smelo biti potrebno, razen kadar je neskladnost posledica pomanjkljivosti harmoniziranega standarda.
- (9) Ta direktiva spoštuje temeljne pravice in upošteva načela, ki so priznana zlasti z Listino Evropske unije o temeljnih pravicah. Še posebej si prizadeva zagotoviti polno spoštovanje pravic invalidov do ukrepov za zagotavljanje njihove samostojnosti, socialne in poklicne vključenosti ter sodelovanja v življenju skupnosti ter spodbujati uporabo člena 26 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah.
- (52) Za zagotovitev enotnih pogojev izvajanja te [...] direktive bi bilo treba na Komisijo prenesti izvedbena pooblastila **za določitev skupnih tehničnih specifikacij**. Navedena pooblastila bi bilo treba izvajati v skladu z Uredbo (EU) št. 182/2011 Evropskega parlamenta in Sveta²³.

²³ Uredba (EU) št. 182/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. februarja 2011 o določitvi splošnih pravil in načel, na podlagi katerih države članice nadzirajo izvajanje izvedbenih pooblastil Komisije (UL L 55, 28.2.2011, str. 13).

- (53) V skladu s skupno politično izjavo držav članic in Komisije o obrazložitvenih dokumentih z dne 28. septembra 2011 se države članice zavezujejo, da bodo v upravičenih primerih **zagotovile, da bo** obvestilu o ukrepih za prenos **priložen** en ali več dokumentov, v katerih se pojasni razmerje med elementi direktive in ustreznimi deli nacionalnih instrumentov za prenos. Zakonodajalec meni, da je predložitev takih dokumentov v primeru te direktive upravičena.
- (53c)(novo) Da se ponudnikom storitev omogoči dovolj časa za prilagoditev zahtevam iz te direktive, je treba predvideti prehodno obdobje [5] let po datumu, ko morajo države članice uporabljati nacionalno zakonodajo za izvajanje te direktive, v katerem proizvodom, ki se uporabljajo pri zagotavljanju storitev in so dani na trg Unije pred tem datumom, ne bo treba izpolnjevati zahtev glede dostopnosti iz te direktive, razen če jih ponudniki storitev v prehodnem obdobju nadomestijo. Zaradi stroškov in dolge življenjske dobe samopostrežnih terminalov je primerno določiti, da se lahko takšni terminali, kadar se uporabljajo za zagotavljanje storitev, uporabljajo do izteka njihove ekonomske življenjske dobe, če vmes niso nadomeščeni, vendar ne dlje kot 20 let.**

- (54) Ker cilja te direktive, namreč odprave ovir za prosti pretok nekaterih dostopnih proizvodov in storitev z namenom prispevanja k pravilnemu delovanju notranjega trga, države članice ne morejo zadovoljivo doseči, saj zahteva harmonizacijo različnih pravil, ki trenutno veljajo v njihovih pravnih redih, temveč se zaradi [...] opredelitve skupnih zahtev glede dostopnosti in pravil za delovanje enotnega trga lažje doseže na ravni Unije, lahko Unija v skladu z načelom subsidiarnosti iz člena 5 Pogodbe o delovanju Evropske unije sprejme potrebne ukrepe. V skladu z načelom sorazmernosti iz navedenega člena ta direktiva ne presega tistega, kar je potrebno za doseganje navedenega cilja –

SPREJELA NASLEDNJO DIREKTIVO:

POGLAVJE I
SPLOŠNE DOLOČBE

Člen -1 (novo)
Predmet urejanja

Namen te direktive je prispevati k pravilnemu delovanju notranjega trga s približevanjem zakonov in drugih predpisov držav članic, kar zadeva zahteve glede dostopnosti proizvodov in storitev, in sicer z odpravo in preprečevanjem ovir, ki nastajajo zaradi različnih zahtev glede dostopnosti, za prosti pretok proizvodov in storitev, za katere se uporablja ta direktiva v skladu s členom 1.

Člen 1
Področje uporabe

1. **Ta direktiva se uporablja za naslednje proizvode, ki se dajo na trg Unije po datumu iz člena 27(2):**
 - (a) **potrošniške sisteme** računalniške strojne opreme **in** operacijske sisteme za splošno rabo;
 - (c) potrošniško terminalno opremo z **interaktivnimi** računalniškimi zmogljivostmi, **ki naj bi se uporabljala predvsem za elektronske komunikacijske storitve;**
 - (d) potrošniško terminalno opremo z **interaktivnimi** računalniškimi zmogljivostmi, **ki se uporablja za dostop do** avdiovizualnih medijskih storitev;
 - (e) **e-bralnike; ter**

- (b) naslednje samopostrežne terminale **za zagotavljanje storitev, za katere se uporablja ta direktiva v skladu s členom 1(2):**
 - (i) bankomate;
 - (ia) plačilne terminale;**
 - (ii) prodajne avtomate za vozovnice/vstopnice;
 - (iii) avtomate za prijavo, **ki se uporabljajo za prijavo potnikov pri storitvah potniškega prevoza;**
 - (iv) interaktivne samopostrežne terminale za zagotavljanje informacij, razen naprav, ki so nameščene kot sestavni deli vozil, zrakoplovov, ladij ali tirnih vozil;**

2. **Ta direktiva se uporablja za naslednje storitve, ki se zagotovijo potrošnikom po datumu iz člena 27(2), brez poseganja v člen 27a te direktive:**

- (a) **elektronske komunikacijske storitve, razen storitev, ki se uporabljajo za zagotavljanje storitev stroj–stroj;**
- (b) **storitve, ki zagotavljajo dostop do avdiovizualnih medijskih storitev [...];**
- (e) **e-knjige in namensko programsko opremo;**
- (f) e-trgovino;
- (d) **potrošniške bančne storitve;**

- (c) **naslednje elemente** storitev letalskega, avtobusnega, železniškega in vodnega potniškega prevoza:
- (i) **spletišča;**
 - (ia) **storitve na osnovi mobilnih naprav, vključno z aplikacijami;**
 - (iaa) **elektronske vozovnice in storitve izdajanja elektronskih vozovnic;**
 - (ii) **zagotavljanje informacij o prevozni storitvi, vključno s potovalnimi informacijami v realnem času, v primeru informativnih zaslonov to velja le za interaktivne zaslone, ki so na ozemlju Unije; ter**
 - (iii) **interaktivne samopostrežne terminale na ozemlju Unije, razen tistih, ki so nameščeni kot sestavni deli²⁴ vozil, zrakoplovov, ladij ali tirnih vozil, ki se uporabljajo za zagotavljanje katerega koli dela takšnih storitev potniškega prevoza.**

[...]

2b.(novo) Ta direktiva ne posega v Direktivo 2002/21²⁵.

6.(novo) V zvezi s spletišči se ta direktiva ne uporablja za naslednjo vsebino:

- (i) **predhodno posnete časovne medijske vsebine, objavljene pred [začetek veljavnosti te direktive];**
- (ii) **spletne zemljevide in z njimi povezane storitve;**
- (iii) **vsebino tretjih oseb, ki je ni niti financiral niti razvil zadevni ponudnik storitev in ki ni pod njegovim nadzorom.**

3. črtano

²⁴ Besedilo je bilo spremenjeno zaradi doslednosti.

²⁵ Bo nadomeščeno s sklicem na Evropski zakonik o elektronskih komunikacijah, ko bo ta akt sprejet.

4. (novo) Ta direktiva ne posega v zakonodajo Unije in nacionalno zakonodajo o avtorski in sorodnih pravicah, vključno z Direktivo 2001/29/ES, [marakeško direktivo (2016/0278 (COD)) in marakeško uredbo (2016/0279 (COD))] ²⁶, Direktivo 2006/115/ES o pravici dajanja v najem in pravici posojanja ter Direktivo 2009/24/ES o programski opremi.

5. (novo) Ta direktiva ne posega v naslednjo zakonodajo Unije, vključno z določbami, povezanimi z dostopnostjo:

- Uredbo (ES) št. 1371/2007 ²⁷;
- Uredbo (EU) št. 1300/2014 ²⁸
- Uredbo (EU) št. 454/2011 ²⁹
- Uredbo (EU) št. 181/2011 ³⁰
- Uredbo (EU) št. 1177/2010 ³¹
- Uredbo (EU) št. 1107/2006 ³² in
- Uredbo (EU) št. 261/2004 ³³.

²⁶ Marakeška akta naj bi bila vključena, če bosta sprejeta pred evropskim aktom o dostopnosti. V nasprotnem primeru bo navedeno, da seznam ni izčrpen, kar je razvidno iz besede „vključno z“.

²⁷ <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32007R1371&from=en>

²⁸ <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32014R1300&from=EN>

²⁹ <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32011R0454&from=EN>

³⁰ <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32011R0181&from=EN>

³¹ <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32010R1177&from=en>

³² <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32006R1107&from=EN>

³³ Uredba (ES) št. 261/2004 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. februarja 2004 o določitvi skupnih pravil glede odškodnine in pomoči potnikom v primerih zavrnitve vkrcanja, odpovedi ali velike zamude letov ter o razveljavitvi Uredbe (EGS) št. 295/91 (UL L 46, 17.2.2004, str. 1).

Člen 2
Opredelitev pojmov³⁴

V tej direktivi se uporabljajo naslednje opredelitve pojmov:

- (1) **črtano**³⁵
- (2) **črtano**
- (2a) **„veljavne zahteve glede dostopnosti“ pomenijo zahteve glede dostopnosti iz člena 3, kolikor se uporabljajo za zadevni gospodarski subjekt v skladu z odstavkoma 1 in 2 člena 12.**
- (3) **črtano**
- (4) „invalidi“ **pomenijo osebe** z dolgotrajnimi telesnimi, duševnimi, intelektualnimi ali senzoričnimi okvarami, ki jih v povezavi z različnimi ovirami lahko omejujejo, da ne morejo enako kot drugi polno in učinkovito sodelovati v družbi;
- (5) „proizvod“ pomeni snov, pripravek ali proizvod, pridobljen v proizvodnem procesu, razen hrane, krme, živih rastlin in živali, proizvodov človeškega izvora ter proizvodov rastlin in živali, neposredno vezanih na njihovo prihodnje razmnoževanje;
- (8) „omogočanje dostopnosti na trgu“ pomeni vsako dobavo proizvoda za distribucijo, porabo ali uporabo na trgu Unije v okviru gospodarske dejavnosti v zameno za plačilo ali brezplačno;
- (9) „dajanje na trg“ pomeni prvo omogočanje dostopnosti proizvoda na trgu Unije;

³⁴ V naslednjem vrstnem redu: splošne opredelitve, proizvodi na splošno, storitve na splošno, splošne opredelitve, povezane s proizvodi in storitvami, posamezni proizvodi/storitve, glej člen 1.

³⁵ Izraza „dostopni proizvodi in storitve“ ni v normativnem delu besedila.

- (20) „umik“ pomeni vsak ukrep za preprečitev dostopnosti proizvoda iz dobavne verige na trgu;
- (10) „proizvajalec“ pomeni vsako fizično ali pravno osebo, ki izdeluje proizvod ali za katero se tak proizvod načrtuje zasnuje ali izdeluje in ki trži ta proizvod pod svojim imenom ali blagovno znamko;
- (11) „pooblaščen zastopnik“ pomeni vsako fizično ali pravno osebo s sedežem v Uniji, ki jo je proizvajalec pisno pooblastil, da v njegovem imenu opravlja določene naloge;
- (12) „uvoznik“ pomeni vsako fizično ali pravno osebo s sedežem v Uniji, ki da proizvod iz tretje države na trg Unije;
- (13) „distributer“ pomeni vsako fizično ali pravno osebo v dobavni verigi razen proizvajalca ali uvoznika, ki omogoči dostopnost proizvoda na trgu;

(5a)(novo) "storitev" pomeni storitev v smislu člena 4(1) Direktive 2006/123/ES³⁶;

(5b)(novo) „ponudnik storitev“ pomeni vsako fizično ali pravno osebo, ki nudi ali zagotavlja storitev, ki je usmerjena na trg Unije. V povezavi z e-knjigami pojem ponudnika storitev lahko vključuje založnike in druge gospodarske subjekte, ki sodelujejo pri njihovi distribuciji;

- (14) „gospodarski subjekt“ pomeni proizvajalca, pooblaščenega zastopnika, uvoznika, distributerja **ali** ponudnika storitev;

³⁶ Direktiva 2006/123/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. decembra 2006 o storitvah na notranjem trgu (UL L 376, 27.12.2006, str. 36).

- (15) „potrošnik“ pomeni vsako fizično osebo, ki kupuje zadevni proizvod ali je prejemnik zadevne storitve za namene, ki so zunaj njene trgovske, poslovne, obrtne ali poklicne dejavnosti;
- (5a)(novo) „mala in srednja podjetja“ (MSP) pomenijo kategorijo podjetij (MSP), ki imajo manj kot 250 zaposlenih ter letni promet, ki ne presega 50 milijonov EUR, in/ali letno bilančno vsoto, ki ne presega 43 milijonov EUR, vendar ne vključuje mikropodjetij;**
- (16) „mikropodjetje“ pomeni podjetje, ki ima manj kot 10 zaposlenih in ima letni promet in/ali letno bilančno vsoto, ki ne presega 2 milijonov EUR;
- (17) „harmonizirani standard“ pomeni harmonizirani standard, kot je opredeljen v členu 2(1)(c) Uredbe (EU) št. 1025/2012;
- (18) „skupne tehnične specifikacije“ pomenijo tehnično specifikacijo, kakor je opredeljena v členu 2(4) Uredbe (EU) št. 1025/2012, ki zagotavlja sredstvo za izpolnjevanje veljavnih zahtev glede dostopnosti, ki se uporabljajo za proizvod ali storitev;
- (19) **črtano**
- (23b)(novo) „potrošniški sistem računalniške strojne opreme za splošno rabo“ pomeni kombinacijo strojne opreme, ki tvori celoten računalnik, za katerega je značilno, da je večnamenski, z ustrežno programsko opremo pa lahko opravlja najobičajnejše računalniške naloge, ki jih zahtevajo potrošniki, njim pa so tudi namenjeni; sem spadajo osebni računalniki, zlasti namizni računalniki, prenosni računalniki, pametni telefoni in tablični računalniki;**

(23)(novo) „operacijski sistem“ pomeni programsko opremo, ki med drugim nadzoruje vmesnik do zunanje strojne opreme, razporeja naloge, upravlja podatkovno shrambo in predstavlja privzeti vmesnik do uporabnika, ko ni v uporabi nobena aplikacija, vključno z grafičnim vmesnikom, ne glede na to, ali je takšna programska oprema sestavni del potrošniške strojne opreme za splošno rabo ali samostojna programska oprema, ki naj bi se uporabljala na potrošniški računalniški strojni opremi za splošno rabo; ne pomeni pa nalagalnika operacijskega sistema, osnovnega vhodno-izhodnega sistema, ali drugestrojne programske opreme, ki je potrebna ob zagonu ali namestitvi operacijskega sistema;

(23a)(novo) „potrošniška terminalna oprema“ pomeni proizvod, ki naj bi se povezal z omrežno priključno točko potrošnika in ki se lahko uporabi za dostop do storitev, za katere se uporablja ta direktiva, ali njihovo zagotavljanje;

(24)(novo) „interaktivna računalniška zmogljivost“ pomeni funkcionalnost, ki podpira interakcijo človek–stroj in omogoča obdelavo in prenos podatkov, glasu in/ali videa;

(7) „elektronska komunikacijska storitev“ pomeni storitev v smislu člena 2(c) Direktive 2002/21/ES Evropskega parlamenta in Sveta³⁷;

(7a-1)(novo) „komunikacija v sili“ pomeni komunikacijo med končnim uporabnikom in centrom za obveščanje, ki poteka prek medosebnih komunikacijskih storitev s ciljem zahtevati in prejeti nujno pomoč od služb za pomoč v sili³⁸;

(7a-2)(novo) „center za obveščanje“ pomeni fizično lokacijo, ki zagotavlja prvi sprejem komunikacije v sili in za katero je odgovoren javni organ ali zasebna organizacija, ki ju priznava država članica³⁹;

³⁷ Bo nadomeščeno s sklicem na Evropski zakonik o elektronskih komunikacijah, ko bo ta akt sprejet.

³⁸ Predsedstvo predlaga, da se to nadomesti s sklicem na Evropski zakonik o elektronskih komunikacijah, če bo ta akt sprejet pred evropskim aktom o dostopnosti.

³⁹ Predsedstvo predlaga, da se to nadomesti s sklicem na Evropski zakonik o elektronskih komunikacijah, če bo ta akt sprejet pred evropskim aktom o dostopnosti.

- (7a-3)(novo)** „služba za pomoč v sili“ pomeni službo, ki jo kot takšno priznava država članica in ki v skladu z nacionalno zakonodajo nudi takojšnjo in hitro pomoč v razmerah, v katerih so zlasti neposredno ogroženi življenje ali telo, zdravje ali varnost posameznika, javno zdravje ali varnost ali zasebna ali javna lastnina ali okolje⁴⁰;
- (7a-4)(novo)** „besedilo v realnem času“ pomeni obliko besedilnega pogovora med dvema ali več končnimi uporabniki, pri katerem se vtipkano besedilo prenaša znak za znakom, tako da uporabnik komunikacijo zaznava kot neprekinjeno;
- (6)** „avdiovizualna medijska storitev“ pomeni storitev, **opredeljeno** v členu 1(1)(a) Direktive 2010/13/EU Evropskega parlamenta in Sveta⁴¹;
- (6a)(novo)** [„storitve, ki zagotavljajo dostop do avdiovizualnih medijskih storitev“ pomenijo storitve, ki se prenašajo po elektronskih komunikacijskih omrežjih in ki se uporabljajo za prepoznavanje avdiovizualnih medijskih storitev, prejemanje informacij o teh storitvah ter izbiranje in ogled teh storitev, in kakršen koli z njimi povezan ukrep za zagotovitev dostopnosti, kot je določeno v členu 7 Direktive 2010/13/EU. Storitve, ki zagotavljajo dostop do avdiovizualnih medijskih storitev, lahko vključujejo spletišča, spletne aplikacije, aplikacije na osnovi komunikatorjev, aplikacije, ki jih je mogoče naložiti, storitve na osnovi mobilnih naprav, vključno z mobilnimi aplikacijami in podobne predvajalnike, pa tudi storitve povezane televizije. Vključujejo tudi elektronske programske vodnike. Te storitve so del avdiovizualnih medijskih storitev, ki jih glede dostopnosti ne ureja Direktiva 201X/XXX o reviziji Direktive 2010/13/EC. Ne vključujejo avdiovizualnih medijskih storitev, ki so glede dostopnosti urejene z Direktivo 2010/13]⁴²;

⁴⁰ Predsedstvo predlaga, da se to nadomesti s sklicem na Evropski zakonik o elektronskih komunikacijah, če bo ta akt sprejet pred evropskim aktom o dostopnosti.

⁴¹ Direktiva 2010/13/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 10. marca 2010 o usklajevanju nekaterih zakonov in drugih predpisov držav članic o opravljanju avdiovizualnih medijskih storitev (UL L 95, 15.4.2010, str. 1).

⁴² Sklice je treba pravočasno preveriti.

- (6b)(novo)** „potrošniška terminalna oprema z interaktivno računalniško zmogljivostjo, ki se uporablja za dostop do avdiovizualnih medijskih storitev“ pomeni vsako opremo, katere glavni namen je zagotoviti dostop do storitev v smislu člena 1(1)(a) Direktive 2010/13/EU, razširjanje televizijskih programov, kot je opredeljeno v členu 1(e) navedene direktive, avdiovizualne medijske storitve na zahtevo, kot so opredeljene v členu 1(g) navedene direktive, in avdiovizualna komercialna sporočila, kot so opredeljena v členu 1(h) navedene direktive;
- (25)(novo)** „e-knjiga in namenska programska oprema“ pomeni storitev, s katero se zagotovijo digitalne datoteke, ki prikazujejo elektronsko različico knjige, do katere je mogoče dostopati, po kateri je mogoče navigirati in ki jo je mogoče brati in uporabljati, ter programsko opremo, namenjeno dostopanju do takšnih digitalnih datotek, navigaciji po njih ter branju in uporabi takšnih digitalnih datotek, vključno z mobilnimi aplikacijami. Ne pomeni programske opreme, ki je vključena v opredelitev 25a(novo);
- (25a)(novo)** „e-bralnik“ pomeni namensko opremo, vključno s strojno in programsko opremo, ki se uporablja za dostop do datotek e-knjig, navigacijo po datotekah e-knjig ter branje in uporabo datotek e-knjig;
- (21)** „storitve e-trgovine“ pomenijo storitev, ki se opravi na daljavo, prek spletišč in mobilnih aplikacij, elektronsko in na zahtevo posameznega potrošnika, z namenom sklenitve potrošniške pogodbe;
- (20a)(novo)** „potrošniške bančne storitve“ pomenijo zagotavljanje naslednjih bančnih in finančnih storitev za potrošnike, tudi če se zagotavljajo prek spletišč in mobilnih aplikacij: kreditnih pogodb, za katere velja direktiva o potrošniških kreditih (Direktiva 2008/48/ES) ali direktiva o hipotekarnih posojilih (2014/17/EU); storitev, določenih v odstavkih od 1 do 5 oddelka A in odstavkih 1, 4 in 5 oddelka B Priloge I direktive o trgih finančnih instrumentov (MiFID II – 2014/65/ES); plačilnih storitev, kot so opredeljene v členu 4(3) direktive o plačilnih storitvah (2015/2366/EU); in storitev, povezanih s plačilnim računom, kot so opredeljene v direktivi o plačilnem računu (2014/92/EU), in elektronskega denarja, kot je opredeljen v Direktivi 2009/110/ES;

(20b)(novo) „plačilni terminal“ pomeni napravo, katere glavni namen je omogočiti plačevanje z uporabo plačilnih instrumentov, kot so opredeljeni v členu 4(14) direktive o plačilnih storitvah 2015/2366/EU, na fizičnem prodajnem mestu, ne pa v virtualnem okolju;

7a (novo) „storitve letalskega potniškega prevoza“ pomenijo storitve komercialnega potniškega zračnega prevoza, kot so opredeljene v členu 2(1) Uredbe (ES) št. 1107/2006, pri odhodu z letališča, pri prihodu na letališče ali v tranzitu skozi letališče, kadar se letališče nahaja na ozemlju države članice. Vključuje odhodne lete z letališča v tretji državi na letališče na ozemlju države članice, pri katerih storitve opravljajo prevozniki EU.

(7b)(novo) „storitve avtobusnega potniškega prevoza“ pomenijo storitve iz člena 2(1) Uredbe (ES) št. 181/2011;

(7c)(novo) „storitve železniškega potniškega prevoza“ pomenijo vse storitve železniškega prevoza, kot so opredeljene v členu 2(1) Uredbe (ES) št. 1371/2007, razen storitev, opredeljenih v členu 2(2) te uredbe. Ne vključujejo „mestnega in primestnega prometa“, kot je opredeljen v členu 3(6) Direktive 2012/34 ali „regionalnega prometa“, kot je opredeljen v členu 3(7) navedene direktive;

(7d)(novo) „storitve vodnega potniškega prevoza“ pomenijo potniške storitve, za katere velja člen 2(1) Uredbe (EU) št. 1177/2010. Ne vključuje storitev, za katere velja člen 2(2) te uredbe;

(27)(novo) „elektronske vozovnice“ pomenijo vsak sistem, pri katerem je pravica do potovanja shranjena na fizični vozovnici ali drugi napravi v elektronski obliki kot količinska ali terminska vozovnica ali dobroimetje, ne pa natisnjena na papirnati vozovnici;

(28)(novo)„,storitve izdajanja elektronskih vozovnic“ pomenijo vsak sistem, pri katerem se kupijo vozovnice za potniški prevoz z uporabo naprave z interaktivno računalniško zmogljivostjo, tudi na spletu, in kupcu dostavijo v elektronski obliki, da se lahko natisnejo na papir ali drugače prikažejo med potovanjem z uporabo mobilne naprave z interaktivno računalniško zmogljivostjo.

POGLAVJE II

ZAHTEVE GLEDE DOSTOPNOSTI IN PROSTI PRETOK

Člen 3

Zahteve glede dostopnosti

1. Države članice zagotovijo, da **gospodarski subjekti dajo na trg samo** proizvode iz člena 1(1) **in opravljajo samo** storitve [...] iz člena [...] **1(2)**, ki izpolnjujejo zahteve glede dostopnosti iz Priloge I, v skladu z odstavki **2, 3 in 4** tega člena, **brez poseganja v člen 12** te direktive.

2. **Vsi proizvodi iz člena 1(1) izpolnjujejo veljavne zahteve iz oddelka I Priloge I.**

Vsi proizvodi iz člena 1(1), razen samopostrežnih terminalov iz točke (b), izpolnjujejo zahteve iz oddelka II Priloge I.

3. **Vse storitve iz člena 1(2) brez poseganja v drugi pododstavek tega odstavka izpolnjujejo zahteve iz oddelkov III in IV Priloge I.**

Elementi storitev letalskega, avtobusnega, železniškega in vodnega potniškega prevoza iz člena 1(2)(c) izpolnjujejo samo zahteve iz oddelka III Priloge I.

[...]

4. **Mikropodjetja, ki ponujajo storitve iz člena 1(2), so izvzeta iz izpolnjevanja zahtev iz odstavka 3 tega člena in vseh obveznosti glede izpolnjevanja teh zahtev.**
- 5–10. **(črtano)**
11. **(novo) Države članice lahko obvestijo gospodarske subjekte o značilnih primerih, kako izpolnjevati zahteve glede dostopnosti iz Priloge I, ali pričakovanih rezultatih njihove uporabe iz Priloge Ia.**

Člen 3a (novo)

Veljavna zakonodaja Unije na področju potniškega prevoza

1. **Skladnost z veljavno zakonodajo Unije na področju prevoza, kar zadeva zagotavljanje dostopnih informacij in zagotavljanje informacij glede dostopnosti, šteje za skladnost z ustreznimi zahtevami iz te direktive. Zadevna veljavna zakonodaja Unije zajema Uredbo (ES) št. 1371/2007, Uredbo (EU) št. 1300/2014, Uredbo (EU) št. 181/2011, Uredbo (EU) št. 1177/2010, Uredbo (ES) št. 261/2004 in Uredbo (ES) št. 1107/2006. Kadar so v okviru področja uporabe te direktive določene dodatne zahteve, se te v celoti uporabljajo.**

2. **Kadar prevoznik v železniškem prometu izpolnjuje zahteve glede dostopnosti v zvezi s svojim uradnim spletiščem iz Uredbe (EU) št. 454/2011, to šteje za skladnost z ustreznimi določbami te direktive. Druga spletišča ponudnikov železniških storitev, ki jih uporabljajo potrošniki, so skladna s to direktivo.**
3. **Zahteve iz te direktive se uporabljajo tudi, kadar se zakonodaja Unije izrecno sklicuje na to direktivo.**

Člen 4

Prosti pretok

Države članice **na svojem ozemlju** ne ovirajo omogočanja dostopnosti proizvodov na trgu **ali opravljanja storitev**, ki izpolnjujejo zahteve iz te direktive, iz razlogov, povezanih z zahtevami glede dostopnosti. [...]

POGLAVJE III⁴³

OBVEZNOSTI GOSPODARSKIH SUBJEKTOV, KI SE UKVARJAJO S PROIZVODI

Člen 5

Obveznosti proizvajalcev

1. Pri dajanju proizvodov na trg proizvajalci zagotovijo, da so proizvodi oblikovani in proizvedeni v skladu z veljavnimi zahtevami glede dostopnosti, **določenimi v skladu s to direktivo**.
2. Proizvajalci pripravijo tehnično dokumentacijo v skladu s Prilogo II ter izvedejo postopek ugotavljanja skladnosti iz navedene priloge ali za njegovo izvedbo pooblastijo tretjo osebo.

⁴³ To poglavje je razdeljeno na tri dele, da je jasno razvidno, kateri členi se nanašajo na proizvode (členi 5–10), kateri na storitve (člen 11) in kateri na proizvode in storitve (člen 12).

Če je s tem postopkom dokazano, da proizvod izpolnjuje veljavne zahteve glede dostopnosti, proizvajalci pripravijo izjavo EU o skladnosti in proizvodu dodajo oznako CE.

2a.(novo) Proizvajalci hranijo tehnično dokumentacijo in izjavo EU o skladnosti v obdobju petih let po tem, ko je bil proizvod dan na trg.

3. Proizvajalci zagotovijo, da se izvajajo postopki za zagotovitev skladnosti serijske proizvodnje. Ustrezno se upoštevajo tudi spremembe zasnove ali lastnosti proizvoda ter spremembe harmoniziranih standardov ali tehničnih specifikacij, s sklicevanjem na katere je razglašena skladnost proizvoda.
4. [...]
5. Proizvajalci zagotovijo, da so na proizvodih označeni vrsta, serija ali serijska številka ali kateri koli drugi identifikacijski element, ali – kadar velikost ali narava proizvoda tega ne dopuščata – da so zahtevane informacije navedene na embalaži ali v dokumentu, ki je priložen proizvodu.
6. Proizvajalci na proizvodu, ali če to ni mogoče, na embalaži ali v dokumentu, priloženem proizvodu, navedejo svoje ime, registrirano trgovsko ime ali registrirano blagovno znamko in naslov, na katerem so dosegljivi, za vprašanja o proizvodu. V naslovu mora biti navedena kontaktna točka, na kateri je proizvajalec dosegljiv. **Kontaktne podatke so v jeziku, ki ga končni uporabniki in organi za nadzor trga brez težav razumejo.**
7. Proizvajalci zagotovijo, da so proizvodu priložena navodila in varnostne informacije v jeziku, ki ga potrošniki in **drugi** končni uporabniki brez težav razumejo, kot ga določi zadevna država članica. **Taka navodila in informacije ter vsako označevanje so jasni, razumljivi in nedvoumni.**

8. Proizvajalci, ki menijo ali utemeljeno domnevajo, da proizvod, ki so ga dali na trg, ni v skladu s to direktivo, takoj izvedejo korektivne ukrepe, da zagotovijo skladnost proizvoda **ali ga, če je to ustrezno, umaknejo [...]. Če proizvod [...] ni skladen z veljavnimi zahtevami glede dostopnosti**, proizvajalci takoj obvestijo pristojne nacionalne organe države članice, v kateri so omogočili dostopnost proizvoda, in jim predložijo podrobne informacije, zlasti o neskladnosti in sprejetih korektivnih ukrepih.
9. Proizvajalci pristojnemu nacionalnemu organu na podlagi obrazložene zahteve predložijo vse informacije in dokumentacijo, potrebne za dokazovanje skladnosti proizvoda, v jeziku, ki ga ta organ brez težav razume. S tem organom na njegovo zahtevo sodelujejo pri katerem koli ukrepu, potrebnem za to, da se odpravi **neskladnost** proizvodov, ki so jih dali na trg, **z zahtevami glede dostopnosti, ki se uporabljajo [...], zlasti pri prizadevanjih za zagotovitev skladnosti proizvoda z veljavnimi zahtevami glede dostopnosti [...].**

Člen 6

Pooblaščenji zastopniki

1. Proizvajalec lahko s pisnim pooblastilom imenuje pooblaščenega zastopnika. Obveznosti iz člena 5(1) in priprava tehnične dokumentacije niso del pooblastila pooblaščenega zastopnika.
2. Pooblaščenji zastopnik opravlja naloge, določene v pooblastilu, ki ga prejme od proizvajalca. Pooblastilo pooblaščenemu zastopniku omogoča, da opravlja vsaj naslednje:

(aa)(novo)nacionalnim nadzornim organom pet let omogočajo dostop do izjave EU o skladnosti in tehnične dokumentacije;

- (a) pristojnemu nacionalnemu organu na podlagi njegove utemeljene zahteve zagotovi vse potrebne informacije in dokumentacijo za dokazovanje skladnosti proizvoda;
- (b) s pristojnimi nacionalnimi organi na njihovo zahtevo sodeluje pri katerem koli ukrepu, **potrebem** za to, da se odpravi **neskladje** proizvodov, ki spadajo v njihovo delovno področje, **z veljavnimi zahtevami [...] glede dostopnosti.**

Člen 7

Obveznosti uvoznikov

1. Uvozniki dajejo na trg le proizvode, ki so skladni.
2. Uvozniki pred dajanjem proizvoda na trg zagotovijo, da je proizvajalec izvedel postopek ugotavljanja skladnosti iz Priloge II. Zagotovijo, da je proizvajalec pripravil tehnično dokumentacijo iz navedene priloge, da ima proizvod oznako CE in da je opremljen z zahtevanimi dokumenti ter da je proizvajalec izpolnil zahteve iz člena 5(5) in (6).
3. Kadar uvoznik meni ali utemeljeno domneva, da proizvod ni skladen z **veljavnimi zahtevami glede dostopnost [...]**, proizvoda ne da na trg, dokler ni skladen z zahtevami. Poleg tega uvoznik ustrezno obvesti proizvajalca in organe za nadzor trga, kadar proizvod **ni skladen z zahtevami glede dostopnosti, ki se uporabljajo.**

4. Uvozniki na proizvodu, ali če to ni mogoče, na embalaži ali v dokumentu, priloženem proizvodu, navedejo svoje ime, registrirano trgovsko ime ali registrirano blagovno znamko in naslov, na katerem so dosegljivi za vprašanja o proizvodu. **Kontaktne podatki so v jeziku, ki ga končni uporabniki in organi za nadzor trga brez težav razumejo.**
5. Uvozniki zagotovijo, da so proizvodu priložena navodila in **varnostne** informacije v jeziku, ki ga potrošniki in drugi končni uporabniki brez težav razumejo, kot ga določi zadevna država članica.
6. Uvozniki zagotovijo, da v času njihove odgovornosti za proizvod pogoji skladiščenja ali prevoza ne ogrožajo njegove skladnosti z **veljavnimi** zahtevami glede dostopnosti, **določenimi v skladu s to direktivo.**
7. [...]
- 7a.(novo) Uvozniki v obdobju petih let organom za nadzor trga omogočajo dostop do izvoda izjave EU o skladnosti ter zagotavljajo, da je tehnična dokumentacija na zahtevo na voljo navedenim organom.**
8. Uvozniki, ki menijo ali utemeljeno domnevajo, da proizvod, ki so ga dali na trg, ni v skladu s **to direktivo** [...], takoj izvedejo ustrezne korektivne ukrepe, da zagotovijo skladnost proizvoda **ali** ga [...] umaknejo [...]. Če proizvod [...] **ni skladen z veljavnimi zahtevami glede dostopnosti**, uvozniki takoj obvestijo pristojne nacionalne organe države članice, v kateri so omogočili dostopnost proizvoda, in jim predložijo podrobne informacije, zlasti o **neskladnosti** in sprejetih korektivnih ukrepih.

9. Uvozniki pristojnemu nacionalnemu organu na podlagi obrazložene zahteve predložijo vse potrebne informacije in dokumentacijo za dokazovanje skladnosti proizvoda v jeziku, ki ga ta organ brez težav razume. S tem organom na njegovo zahtevo sodelujejo pri katerem koli ukrepu, **potrebem za to**, da se odpravi **neskladnost** proizvodov, ki so jih dali na trg, **z zahtevami glede dostopnosti, ki se uporabljajo**.

Člen 8

Obveznosti distributerjev

1. Distributerji pri omogočanju dostopnosti proizvoda na trgu skrbno upoštevajo zahteve iz te direktive.
2. Distributerji pred omogočanjem dostopnosti proizvoda na trgu preverijo, ali imajo proizvodi oznako CE in ali so opremljeni z zahtevanimi dokumenti, navodili in varnostnimi informacijami v jeziku, ki ga potrošniki in drugi končni uporabniki v državi članici, kjer se omogoči dostopnost proizvoda na trgu, brez težav razumejo, ter da sta proizvajalec in uvoznik izpolnila zahteve iz člena 5(5) in (6) in člena 7(4).
3. Kadar distributer meni ali utemeljeno domneva, da proizvod ni skladen s **to direktivo** [...], ne omogoči dostopnosti proizvoda na trgu, dokler ni skladen z zahtevami. Poleg tega distributer ustrezno obvesti proizvajalca in organe za nadzor trga, kadar proizvod [...] **ni skladen z veljavnimi zahtevami glede dostopnosti**.
4. Distributerji zagotovijo, da pogoji skladiščenja ali prevoza v času njihove odgovornosti za proizvod ne ogrožajo njegove skladnosti z **veljavnimi zahtevami glede dostopnosti** [...].

5. Distributerji, ki menijo ali utemeljeno domnevajo, da proizvod, katerega dostopnost na trgu so omogočili, ni skladen s to direktivo, zagotovijo sprejetje ustreznih korektivnih ukrepov, da zagotovijo skladnost proizvoda ali ga, **če je to potrebno**, umaknejo [...]. Če proizvod **ni skladen z veljavnimi zahtevami glede dostopnosti**, distributerji takoj obvestijo pristojne nacionalne organe države članice, v kateri so omogočili dostopnost proizvoda, in jim predložijo podrobne informacije, zlasti o neskladnosti in sprejetih korektivnih ukrepih.

6. Distributerji na podlagi utemeljene zahteve pristojnemu nacionalnemu organu predložijo vse potrebne informacije in dokumentacijo za dokazovanje skladnosti proizvoda. S tem organom na njegovo zahtevo sodelujejo pri katerem koli ukrepu, **potrebem za to**, da se odpravi **neskladnost** proizvodov, ki so jih dali na trg, **z veljavnimi zahtevami glede dostopnosti**.

Člen 9

Primeri, ko se obveznosti proizvajalcev uporabljajo za uvoznike in distributerje

Uvoznik ali distributer se za namene te direktive šteje za proizvajalca in prevzame obveznosti proizvajalca iz člena 5, kadar da proizvod na trg pod svojim imenom ali blagovno znamko ali pa proizvod, ki je že na trgu, spremeni tako, da to lahko vpliva na njegovo skladnost z zahtevami iz te direktive.

Člen 10

Identifikacija gospodarskih subjektov, ki se ukvarjajo s proizvodi

1. Gospodarski subjekti **iz členov od 5 do 8** organom za nadzor trga na zahtevo sporočijo identiteto:

- (a) vsakega gospodarskega subjekta, ki jim je dobavil proizvod;
 - (b) vsakega gospodarskega subjekta, ki so mu dobavili proizvod.
2. Gospodarski subjekti **iz členov od 5 do 8** morajo biti sposobni predložiti informacije iz odstavka 1 še **pet** let po tem, ko jim je bil proizvod dobavljen, in **pet** let po tem, ko so proizvod dobavili.

POGLAVJE IIIA

OBVEZNOSTI GOSPODARSKIH SUBJEKTOV, KI OPRAVLJAJO STORITVE

Člen 11

Obveznosti ponudnikov storitev

1. Ponudniki storitev zagotovijo, da storitve oblikujejo in jih opravljajo v skladu s členom 3.
2. Ponudniki storitev pripravijo potrebne informacije v skladu s Prilogo III, ki pojasnjujejo, kako storitve izpolnjujejo **veljavne** zahteve glede dostopnosti [...]. Informacije so na voljo javnosti v pisni in ustni obliki, tudi v obliki, ki je dostopna [...] invalidom. Ponudniki storitev hranijo informacije, dokler se izvaja storitev.

3. Ponudniki storitev **brez poseganja v člen 27a (novo)** zagotovijo izvajanje veljavnih postopkov, [...] **da [...]** bodo storitve še naprej opravljene v skladu z **veljavnimi** zahtevami glede dostopnosti [...]. Ponudniki storitev ustrezno upoštevajo spremembe značilnosti opravljanja storitve [...], spremembe **veljavnih** zahtev glede dostopnosti [...] **in spremembe harmoniziranih standardov ali tehničnih specifikacij, na podlagi katerih je razglašena skladnost storitve z zahtevami glede dostopnosti.** V primeru neskladnosti ponudniki storitev sprejmejo potrebne korektivne ukrepe, s katerimi dosežejo skladnost storitve z **veljavnimi** zahtevami glede dostopnosti [...].
4. Ponudniki storitev na podlagi utemeljene zahteve pristojnemu organu predložijo vse potrebne informacije za dokazovanje skladnosti storitve z **veljavnimi** zahtevami glede dostopnosti [...]. S temi organi na njihovo zahtevo sodelujejo pri vseh dejavnostih za zagotovitev skladnosti storitve z navedenimi zahtevami. **Če storitev ni skladna z veljavnimi zahtevami glede dostopnosti, ponudniki storitve o tem takoj obvestijo pristojne nacionalne organe države članice, v kateri se storitev opravlja, in jim predložijo podrobne informacije, zlasti o neskladnosti in sprejetih korektivnih ukrepih.**

POGLAVJE IIIB
TEMELJITE SPREMEMBE PROIZVODOV ALI STORITEV IN NESORAZMerno
BREME ZA GOSPODARSKE SUBJEKTE

Člen 12⁴⁴

Temeljite spremembe in nesorazmerno breme

1. Zahteve glede dostopnosti iz člena 3 se uporabljajo, če to ne povzroča bistvenih sprememb [...] proizvoda ali storitve, zaradi katerih bi se spremenile osnovne značilnosti proizvoda ali storitve.
2. Zahteve glede dostopnosti iz člena 3 se uporabljajo, če ne nalagajo nesorazmernega bremena zadevnim gospodarskim subjektom.
5. Oceno o tem, ali bi skladnost z zahtevami glede dostopnosti v zvezi s proizvodi ali storitvami pomenila temeljite spremembe ali nesorazmerno breme, izvede **in dokumentira** gospodarski subjekt. **Države članice od gospodarskih subjektov zahtevajo, da oceno opravijo, preden za določen proizvod ali storitev uporabijo izjemo iz odstavkov 1 in 2.**
4. **Gospodarski subjeki, katerih breme, povezano z dostopnostjo, se izravna s financiranjem, ki je posebej namenjeno zagotavljanju dostopnosti, iz virov, ki niso lastna sredstva gospodarskega subjekta, bodisi javnih bodisi zasebnih, ne morejo trditi, da bi se jim z izpolnjevanjem zahtev glede dostopnosti iz člena 3 naložilo nesorazmerno breme.**

⁴⁴ Številčenje odstavkov se ni spremenilo kljub spremembi vrstnega reda odstavkov.

3. Pri oceni, ali skladnost z eno ali več zahtevami glede dostopnosti **proizvoda ali storitve** [...] pomeni nesorazmerno breme, gospodarski subjekti upoštevajo **merila iz Priloge IV**. Gospodarski subjekt pri izvedbi in dokumentaciji ocene o tem, ali zahteve glede dostopnosti pomenijo nesorazmerno breme, opravi splošno oceno in pri tem uporabi ustrezna merila iz Priloge IV.

3c. (novo) Ponudniki storitev, ki se sklicujejo na odstavek 2 tega člena, za vsako kategorijo ali vrsto storitve opravijo novo oceno nesorazmernega bremena vsaj vsakih pet let ali kadar se storitev, ki jo opravljajo, spremeni ali če to zahteva nacionalni nadzorni organ.

6. Če so gospodarski subjekti za določen proizvod ali storitev uporabili izjemo iz odstavkov 1 in 2, [...] na zahtevo pristojnega nacionalnega organa zagotovijo oceno iz odstavka 5. V ta namen hranijo vso pomembno dokumentacijo pet let po zadnjem omogočanju dostopnosti proizvoda na trgu Unije ali pet let po opravljeni storitvi.

Z odstopanjem od prvega pododstavka, mikropodjetjem, ki za določen proizvod uporabijo izjemo iz odstavkov 1 in 2, ni treba zagotoviti pisnega dokaza o oceni iz odstavka 3, razen če to zahteva pristojni nacionalni organ. Na podlagi takšne zahteve pristojnemu organu v roku iz prvega pododstavka predložijo dejstva, na podlagi katerih je bilo ocenjeno, da bi skladnost z zahtevami glede dostopnosti v zvezi z določenimi proizvodi pomenila temeljite spremembe ali nesorazmerno breme.

7. (novo) Če se na podlagi ocene iz odstavka 3 ugotovi, da bi za ponudnika storitev, ki uporablja samopostrežne terminale, zagotovitev, da so vsi takšni terminali skladni z zahtevami iz člena 3, pomenila nesorazmerno breme, se oceni tudi, ali se z razpoložljivostjo bolj omejenega števila dostopnih samopostrežnih terminalov dostopnost storitve lahko zagotovi na način, ki ni nesorazmeren.

POGLAVJE IV HARMONIZIRANI STANDARDI TER SKUPNE TEHNIČNE SPECIFIKACIJE PROIZVODOV IN STORITEV

Člen 13

Domneva o skladnosti

1. Za proizvode in storitve, ki so v skladu s harmoniziranimi standardi ali njihovimi deli, katerih sklici so bili objavljeni v *Uradnem listu Evropske unije*, se šteje, da so skladni z zahtevami glede dostopnosti, ki jih zajemajo navedeni standardi ali njihovi deli, iz člena 3.

Člen 14

Skupne tehnične specifikacije

1. Če sklicevanje na harmonizirane standarde v skladu z Uredbo (EU) št. 1025/2012 ni bilo objavljeno v *Uradnem listu Evropske unije* in če bi bili za harmonizacijo trga potrebni podrobnejši podatki za zahteve glede dostopnosti nekaterih proizvodov in storitev, lahko Komisija sprejme izvedbene akte, ki določajo skupne tehnične specifikacije za zahteve glede dostopnosti iz Priloge I k tej direktivi. Navedeni izvedbeni akti se sprejmejo po postopku s pregledom iz člena 24(2) te direktive.

2. Za proizvode in storitve, ki so v skladu s skupnimi tehničnimi specifikacijami iz odstavka 1 ali njihovimi deli, se šteje, da so skladni z zahtevami glede dostopnosti iz člena 3, ki jih zajemajo navedene skupne tehnične specifikacije ali njihovi deli.

POGLAVJE IVA SKLADNOST PROIZVODOV IN OZNAKA CE

Člen 15

Izjava EU o skladnosti proizvodov

1. V izjavi EU o skladnosti je navedeno, da je bilo dokazano izpolnjevanje ustreznih zahtev glede dostopnosti iz člena 3. Če je bila uporabljena izjema iz člena 12, se v izjavi EU o skladnosti navede, za katere zahteve glede dostopnosti velja navedena izjema.
2. Izjava EU o skladnosti ima vzorčno strukturo, določeno v Prilogi III k Sklepu št. 768/2008/ES. Vsebuje elemente, opredeljene v Prilogi II k tej direktivi, in se redno posodablja. [...] Prevede se v jezik ali jezike, ki jih zahteva država članica, kjer je proizvod dan na trg ali je omogočena njegova dostopnost na tem trgu.
3. Kadar se za proizvod uporablja več kot en akt Unije, ki zahteva izjavo EU o skladnosti, se pripravi enotna izjava EU o skladnosti v zvezi z vsemi takšnimi akti Unije. Navedena izjava vsebuje naslove zadevnih aktov, vključno s sklici na njihove objave.
4. Proizvajalec s pripravo izjave EU o skladnosti prevzame odgovornost za skladnost proizvoda **z zahtevami iz te direktive**.

Člen 16

Splošna načela za oznako CE na proizvodih

Za oznako CE veljajo splošna načela iz člena 30 Uredbe (ES) št. 765/2008.

Člen 16a (novo)

Pravila in pogoji za namestitev oznake CE

- 1. Oznaka CE se vidno, čitljivo in neizbrisno namesti na proizvod ali na njegovo tablico s podatki. Kadar to ni mogoče ali ni upravičeno zaradi značilnosti proizvoda, se znak namesti na embalažo in spremne dokumente.**
- 2. Oznaka CE se namesti, preden je proizvod dan na trg.**
- 3. Države članice v okviru obstoječih mehanizmov zagotovijo pravilno uporabo sistema za označevanje z oznako CE in v primeru nepravilne rabe te oznake ustrezno ukrepajo.**

POGLAVJE V⁴⁵
NADZOR TRGA PROIZVODOV IN ZAŠČITNI POSTOPEK UNIJE

Člen 17

Nadzor trga proizvodov

1. Za proizvode se uporabljajo člen 15(3) in **členi od 16 do 19, 21, od 23 do 28** ter člen 29(2) in (3) Uredbe (ES) št. 765/2008.

2. **Če je gospodarski subjekt uporabil izjemo iz člena 12 te direktive in če je potrebno in ustrezno, ustrezni organi za nadzor trga pri izvajanju nadzora trga proizvodov preverijo, ali je gospodarski subjekt opravil oceno iz člena 12, pregledajo to oceno in njene izide, tudi pravilno uporabo meril iz Priloge IV, ter preverijo skladnost z veljavnimi zahtevami glede dostopnosti.**

3. Države članice zagotovijo, da so potrošnikom na zahtevo v dostopni obliki na voljo informacije, ki jih imajo organi za nadzor trga o skladnosti gospodarskih subjektov z veljavnimi zahtevami glede dostopnosti [...] in o oceni izjem iz člena 12, razen če informacij ni mogoče zagotoviti zaradi zaupnosti, kot je določeno v členu 19(5) Uredbe (ES) št. 765/2008.

⁴⁵ To poglavje je zaradi ločevanja med nadzorom proizvodov in storitev razdeljeno na dva dela.

Člen 19

Postopek na nacionalni ravni za obravnavo proizvodov, ki niso skladni z veljavnimi zahtevami glede dostopnosti

1. Kadar organi za nadzor trga ene države članice [...] utemeljeno menijo, da proizvod, za katerega velja ta direktiva, **ni skladen z veljavnimi zahtevami** glede dostopnosti [...] izvedejo vrednotenje zadevnega proizvoda glede izpolnjevanja vseh **veljavnih zahtev glede dostopnosti**, določenih v tej direktivi. Zadevni gospodarski subjekti **v ta namen** v celoti sodelujejo z organi za nadzor trga.

Kadar organi za nadzor trga med vrednotenjem ugotovijo, da proizvod ne izpolnjuje zahtev iz te direktive, od zadevnega gospodarskega subjekta nemudoma zahtevajo, da [...] v razumnem roku [...] sprejme vse ustrezne korektivne ukrepe, **ki jih predpišejo glede na vrsto neskladnosti**, da bi zagotovil skladnost proizvoda s temi zahtevami.

Organi za nadzor trga od gospodarskega subjekta zahtevajo umik proizvoda s trga v dodatnem razumnem roku, samo če zadevni gospodarski subjekt ni sprejel ustreznih korektivnih ukrepov v roku iz drugega pododstavka.

Za ukrepe iz drugega **in tretjega pododstavka** se uporablja člen 21 Uredbe (ES) št. 765/2008.

2. Kadar organi za nadzor trga menijo, da neskladnost ni omejena na njihovo nacionalno ozemlje, Komisijo in druge države članice obvestijo o rezultatih vrednotenja in ukrepih, ki jih zahtevajo od gospodarskega subjekta.

3. Gospodarski subjekt zagotovi sprejetje vseh ustreznih korektivnih ukrepov glede vseh zadevnih proizvodov, katerih dostopnost je omogočil na trgu po vsej Uniji.
4. Kadar zadevni gospodarski subjekt v roku iz **tretjega** pododstavka odstavka 1 ne sprejme ustreznih korektivnih ukrepov, organi za nadzor trga sprejmejo ustreznečasne ukrepe za prepoved ali omejitev omogočanja dostopnosti proizvodov na nacionalnem trgu **ali** njihov umik [...] z navedenega trga. Organi za nadzor trga Komisijo in druge države članice nemudoma obvestijo o takih ukrepih.
5. Informacije iz odstavka 4 vsebujejo vse razpoložljive podrobnosti, zlasti podatke, potrebne za identifikacijo neskladnega proizvoda, poreklo proizvoda, vrsto domnevne neskladnosti in [...] **zahteve glede dostopnosti, ki jih izdelek ne izpolnjuje**, ter vrsto in trajanje sprejetih nacionalnih ukrepov ter stališče zadevnega gospodarskega subjekta. Organi za nadzor trga zlasti navedejo, ali je neskladnost posledica:
 - (a) tega, da proizvod ne izpolnjuje **veljavnih zahtev glede dostopnosti [...]** ali
 - (b) pomanjkljivosti harmoniziranih standardov iz člena 13 **ali pomanjkljivosti skupnih tehničnih specifikacij iz člena 14**, na katerih temelji domneva o skladnosti.

6. Države članice, razen države članice, ki je začela postopek, Komisijo in ostale države članice nemudoma obvestijo o vseh sprejetih ukrepih in vseh dodatnih razpoložljivih informacijah v zvezi z neskladnostjo zadevnega proizvoda ter v primeru nestrinjanja s priglašnim nacionalnim ukrepom o svojem nasprotovanju.
7. Kadar država članica ali Komisija v treh mesecih po prejemu informacij iz odstavka 4 ne predloži ugovora glede začasnega ukrepa, ki ga je sprejela država članica, se šteje, da je ukrep upravičen.
8. Države članice zagotovijo takojšnje sprejetje ustreznih omejevalnih ukrepov v zvezi z zadevnim proizvodom, kot je umik proizvoda s trga.

Člen 20

Zaščitni postopek Unije

1. Kadar so ob zaključku postopka iz člena 19(3) in (4) vloženi ugovori zoper ukrep države članice ali kadar Komisija meni, da je nacionalni ukrep v nasprotju z zakonodajo Unije, Komisija nemudoma začne posvetovanje z državami članicami in zadevnim gospodarskim subjektom oziroma subjekti ter oceni nacionalni ukrep. Na podlagi izidov te ocene Komisija odloči, ali je nacionalni ukrep upravičen ali ne.

Komisija svojo odločitev naslovi na vse države članice in jo nemudoma sporoči državam članicam in zadevnemu gospodarskemu subjektu oziroma subjektom.

2. Če se ugotovi, da je nacionalni ukrep upravičen, vse države članice sprejmejo ukrepe, potrebne za umik neskladnega proizvoda s svojega trga, in o tem ustrezno obvestijo Komisijo. Če se ugotovi, da je nacionalni ukrep neupravičen, zadevna država članica ukrep umakne.
3. Kadar se šteje, da je nacionalni ukrep upravičen, proizvod pa ni skladen zaradi pomanjkljivosti harmoniziranih standardov iz člena 19(5)(b), Komisija uporabi postopek iz člena 11 Uredbe (EU) št. 1025/2012.
4. **(novo) Če se ugotovi, da je nacionalni ukrep upravičen, proizvod pa ni skladen zaradi pomanjkljivosti skupnih specifikacij iz člena 19(5)(b), Komisija nemudoma sprejme izvedbeni akt, s katerim spremeni ali razveljavi zadevno skupno specifikacijo. Ta izvedbeni akt se sprejme v skladu s postopkom pregleda iz člena 24(2).**

Člen 20A (novo)

Formalna neskladnost

1. Če država članica ugotovi eno od naslednjih dejstev, brez poseganja v člen 19 od zadevnega gospodarskega subjekta zahteva, da zadevno neskladnost odpravi:
 - (a) **oznaka CE je bila nameščena tako, da je kršen člen 30 Uredbe (ES) št. 765/2008 ali člen 16a (novo) te direktive;**
 - (b) **oznaka CE ni bila nameščena;**
 - (c) **izjava EU o skladnosti ni bila pripravljena;**
 - (d) **izjava EU o skladnosti ni bila pravilno pripravljena;**

- (e) tehnična dokumentacija ni na voljo ali ni popolna;
- (f) informacije iz člena 5(6) ali člena 7(4) manjkajo, so napačne ali nepopolne;
- (g) ni izpolnjena katera druga upravna zahteva iz člena 5 ali člena 7.

2. Kadar neskladnost iz odstavka 1 ni odpravljena, zadevna država članica sprejme vse ustrezne ukrepe za omejitev ali prepoved dostopnosti proizvoda na trgu ali pa zagotovi njegov umik s trga.

POGLAVJE V A SKLADNOST STORITEV

Člen 18

Skladnost storitev

1. Države članice vzpostavijo, izvajajo in redno posodablajo ustrezne postopke za:
 - (a) preverjanje skladnosti storitev iz člena 1(2) z zahtevami iz te direktive, **vključno z oceno izjem iz člena 12, za katero se smiselno uporablja člen 17(2);**
 - (b) obravnavanje pritožb ali poročil o vprašanjih v zvezi z neskladnostjo storitev iz člena 1(2) z zahtevami glede dostopnosti iz člena 3;
 - (c) preverjanje, ali je gospodarski subjekt sprejel potrebne korektivne ukrepe.

2. Države članice imenujejo organe za **skladnost storitev**, odgovorne za izvajanje postopkov iz odstavka 1.

Države članice zagotovijo seznanjenost javnosti o obstoju, nalogah in identiteti organov iz prvega pododstavka. Navedeni organi zagotovijo, da so te informacije na zahtevo na voljo v dostopni obliki.

POGLAVJE VI

ZAHTEVE GLEDE DOSTOPNOSTI V DRUGI ZAKONODAJI UNIJE

Člen 21

Uporaba zahtev glede dostopnosti za druge akte Unije

(črtano)

Člen 22

Nesorazmerno breme

(črtano)

Člen 23

Skupne tehnične specifikacije za druge akte Unije

(črtano)

POGLAVJE VII
[...] ⁴⁶ KONČNE DOLOČBE

Člen 24

Postopek v odboru

1. Komisiji pomaga odbor. Ta odbor je odbor v smislu Uredbe (EU) št. 182/2011.
2. Pri sklicevanju na ta odstavek se uporablja člen 5 Uredbe (EU) št. 182/2011.

Člen 25

Izvrševanje

1. Države članice zagotovijo, da obstajajo ustrezna in učinkovita sredstva za zagotavljanje skladnosti s to direktivo.
2. Sredstva iz odstavka 1 vključujejo:
 - (a) določbe, na podlagi katerih lahko potrošnik v skladu z nacionalno zakonodajo začne postopek pred sodiščem ali pred pristojnimi upravnimi organi, da se zagotovi izpolnjevanje nacionalnih določb za prenos te direktive;
 - (b) določbe, na podlagi katerih lahko javni organi ali zasebna združenja, organizacije ali drugi pravni subjekti, ki imajo zakonit interes pri zagotavljanju, da so določbe te direktive izpolnjene, v skladu z nacionalno zakonodajo – v imenu **pritožnika/pritožnice ali v podporo pritožniku/pritožnici, z njegovo/njeno odobritvijo – sodelujejo [...]** na sodišču ali pri pristojnih upravnih organih **v katerem koli sodnem in/ali upravnem postopku, določenem za izvrševanje obveznosti na podlagi te direktive [...]**.

⁴⁶ To spremembo so vnesli pravniki lingvisti.

Člen 26

Kazni

1. Države članice določijo pravila o kaznih za kršitve nacionalnih določb, sprejetih v skladu s to direktivo, in sprejmejo vse potrebne ukrepe, da zagotovijo njihovo izvajanje.
2. Te kazni so učinkovite, sorazmerne in odvračilne. **Obenem so ustrezne glede na naravo kršitev okoljsčine.**
3. Države članice Komisijo nemudoma obvestijo o navedenih pravilih in ukrepih ter jo nemudoma obvestijo o morebitnih poznejših spremembah, ki vplivajo nanje.
4. Kazni upoštevajo obseg neskladnosti, vključno s številom enot zadevnih neskladnih proizvodov ali storitev ter številom prizadetih ljudi.

Člen 27

Prenos⁴⁷

1. Države članice sprejmejo in objavijo zakone in druge predpise, potrebne za uskladitev s to direktivo [...] pred [... vstaviti datum: **tri leta po začetku veljavnosti te direktive**]. Komisiji **takoj** sporočijo **besedilo teh ukrepov [...]**.
2. Te **ukrepe** uporabljajo od [... vstaviti datum: **šest let po začetku veljavnosti te direktive**].

⁴⁷ Ta člen je bil spremenjen v skladu s standardnim besedilom skupnega priročnika.

3. Države članice se v sprejetih **ukrepih** sklicujejo na to direktivo ali pa sklic nanjo navedejo ob njihovi uradni objavi. Način sklicevanja določijo države članice.
4. Države članice sporočijo Komisiji besedila temeljnih določb predpisov nacionalne zakonodaje, sprejetih na področju, ki ga ureja ta direktiva.
5. **črtano**

Člen 27a (novo)

Prehodni ukrepi

1. **Brez poseganja v odstavek 2 tega člena države članice določijo prehodno obdobje [petih] let po datumu iz člena 27(2) te direktive, v katerem lahko ponudniki storitev pri opravljanju storitev še naprej uporabljajo proizvode, ki so jih zakonito uporabljali za zagotavljanje podobnih storitev pred tem datumom. Pogodbe o storitvah, sklenjene pred datumom iz člena 27(2) te direktive, se lahko izvajajo brez sprememb do poteka veljavnosti.**
2. **Države članice zagotovijo, da se lahko samopostrežni terminali, ki so jih ponudniki storitev zakonito uporabljali za opravljanje storitev pred datumom iz člena 27(2) te direktive, uporabljajo za opravljanje te storitve, dokler niso nadomeščeni ali do izteka njihove ekonomske življenjske dobe, vendar ne dlje kot 20 let.**

Člen 28

Poročilo in pregled

Komisija do [... *vstaviti datum: pet let po začetku uporabe te direktive*], nato pa vsakih pet let Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij predloži poročilo o uporabi te direktive.

1. V poročilu morajo biti med drugim obravnavani razvoj dostopnosti proizvodov in storitev, **ujetost v tehnologiji, ovire za inovacije** ter vpliv na gospodarske subjekte in invalide z vidika socialnega, ekonomskega in tehnološkega razvoja, pri čemer je treba, če je mogoče, določiti področja, na katerih bi lahko zmanjšali breme, da bi ocenili potrebo po pregledu te direktive. **V poročilu je ocenjeno tudi, kako na delovanje notranjega trga vplivata uporaba člena 12 te direktive in izvzetje mikropodjetij, ki opravljajo storitve.**
2. Države članice Komisiji pravočasno sporočijo vse informacije, ki jih Komisija potrebuje za pripravo tega poročila.
3. V poročilu Komisija upošteva stališča gospodarskih subjektov in ustreznih nevladnih organizacij, vključno z invalidskimi organizacijami [...].

Člen 29

Ta direktiva začne veljati dvajseti dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

Člen 30

Ta direktiva je naslovljena na države članice.

V [...],

Za Evropski parlament Za Svet

Predsednik Predsednik

ZAHTEVE GLEDE DOSTOPNOSTI IZ ČLENA 3 ZA PROIZVODE IN STORITVE⁴⁸**ODDELEK I: SPLOŠNE ZAHTEVE GLEDE DOSTOPNOSTI V ZVEZI Z VSEMI PROIZVODI, ZA KATERE SE UPORABLJA TA DIREKTIVA V SKLADU S ČLENOM 1(1)**

Proizvodi morajo biti oblikovani in proizvedeni tako, da se zagotovi optimalna predvidljiva uporaba za invalide; priložene jim morajo biti dostopne informacije o delovanju in elementih dostopnosti.

1. Zahteve glede zagotavljanja informacij

(a) Informacije o uporabi proizvoda, ki so zagotovljene na samem proizvodu (označevanje, navodila za uporabo, opozorila):

- (i) na voljo so za več kot en zaznavni kanal;**
- (ii) predstavljene so na razumljiv način⁴⁹;**
- (iii) uporabnikom so predstavljene na način, na katerega jih lahko zaznavajo;**
- (iv) predstavljene so s črkami ustrezne velikosti in oblike, ki sta ustrezni glede na predvidljive pogoje uporabe, in z dovolj velikim kontrastom ter prilagodljivim razmikom med črkami, vrsticami in odstavki.**

(b) Navodila za uporabo proizvoda, ki niso navedena na samem proizvodu, temveč so na voljo prek uporabe proizvoda ali z drugimi sredstvi, kot je spletišče, vključno s funkcijami proizvoda glede dostopnosti, aktivacijo proizvoda in njegovo interoperabilnostjo s podpornimi rešitvami:

- (i) na voljo so za več kot en zaznavni kanal;**
- (ii) predstavljena so na razumljiv način⁵⁰;**
- (iii) uporabnikom so predstavljene na način, na katerega jih lahko zaznavajo;**
- (iv) predstavljene so s črkami ustrezne velikosti in oblike, ki sta ustrezni glede na predvidljive pogoje uporabe, in z dovolj velikim kontrastom ter prilagodljivim razmikom med črkami, vrsticami in odstavki;**

⁴⁸ Številčenje v Prilogi I in Prilogi II je zaporedno.

⁴⁹ *(Informativna opomba, ki se črta v končnem besedilu: Kot je opredeljeno v WCAG 2.0, na katerega se sklicuje tudi evropski standard EN 301 549 V1.1.2 (2015-04) 'Zahteve glede dostopnosti, primerne za javna naročila proizvodov in storitev IKT v Evropi'.)*

⁵⁰ Glej prejšnjo opombo.

- (v) so, kar zadeva njihovo vsebino, na voljo v besedilnih formatih, ki omogočajo alternativne podporne formate, ki se lahko prikažejo na več načinov in prek več kot enega zaznavnega kanala, ter
- (vi) so opremljena z alternativnim prikazom nebesedilne vsebine;
- (vii) vsebujejo opis uporabniškega vmesnika proizvoda (ravljanje, nadzor in povratne informacije, vnos in izstop), ki je zagotovljen v skladu s pododdelkom 2;
- (viii) vsebujejo opis funkcionalnosti proizvoda, ki se zagotovi s funkcijami, ki so prilagojene potrebam invalidov v skladu s pododdelkom 2;
- (ix) vsebujejo opis programskega in strojnega vmesnika proizvoda s podpornimi pripomočki.

2. Uporabniški vmesnik in oblikovanje funkcionalnosti:

Proizvod, tudi njegov vmesnik, vsebuje elemente in funkcije, ki invalidom omogočajo dostop, zaznavanje, upravljanje, razumevanje in nadzor proizvoda, pri čemer mora biti zagotovljeno naslednje:

- (a) če je proizvod namenjen komunikaciji, tudi medosebni komunikaciji, upravljanju, informiranju, nadzoru in orientaciji, to zagotavlja prek več kot enega zaznavnega kanala; to vključuje alternativne možnosti za vidne, slušne, govorne in tipalne elemente;**
- (b) če proizvod uporablja govor, omogoča alternativne možnosti za govor in glasovni vnos za komunikacijo, upravljanje, nadzor in orientacijo;**
- (c) če proizvod uporablja vizualne elemente, omogoča nastavljalnost povečave, osvetlitve in kontrasta za komunikacijo, informiranje in upravljanje, pa tudi interoperabilnost s programi in podpornimi pripomočki za navigacijo prek vmesnika;**
- (d) če proizvod uporablja barve za to, da sporoči informacije, nakaže, kaj je treba storiti, zahteva odgovor ali identificira elemente, omogoča alternativno možnost za barve;**
- (e) če proizvod uporablja zvočne signale za to, da sporoči informacij, nakaže, kaj je treba storiti, zahteva odgovor ali identificira elemente, omogoča alternativno možnost za zvočne signale;**

- (f) če proizvod uporablja vizualne elemente, omogoča prožne načine za izboljšanje vidne jasnosti;**
- (g) če proizvod uporablja zvočne elemente, uporabniku omogoča prilagoditev glasnosti in hitrosti, ter zagotavlja razširjene zvočne možnosti, vključno z možnostjo za zmanjšanje motečih zvočnih signalov, ki jih oddajajo okoliški proizvodi, in zvočno jasnost;**
- (h) če je proizvod treba upravljati in nadzirati ročno, je treba zagotoviti sekvenčen nadzor in alternativne možnosti za fine motorične gibe, ne da bi bil pri tem potreben sočasen nadzor za manipulacijo, ter uporabiti dele, zaznavne na dotik;**
- (i) proizvod ne uporablja načinov upravljanja, za katere sta potrebna precejšnja sposobnost fizičnega dosega in velika moč;**
- (j) proizvod ne povzroča fotoobčutljivih epilepsij;**
- (k) proizvod varuje zasebnost uporabnika, kadar ta uporablja elemente dostopnosti;**
- (l) proizvod omogoča alternativno možnost za biometrično identifikacijo in nadzor;**
- (m) proizvod zagotavlja skladno funkcionalnost ter zadosten in prilagodljiv čas za interakcijo;**
- (n) proizvod zagotavlja programsko in strojno opremo za povezovanje s podpornimi tehnologijami;**
- (o) proizvod izpolnjuje naslednje sektorske zahteve:**
 - (i) potrošniška terminalna oprema z interaktivnimi računalniškimi zmogljivostmi, ki se uporabljajo za zagotavljanje elektronskih komunikacijskih storitev:**
 - zagotavlja obdelavo besedila v realnem času, če so takšni proizvodi poleg glasovne opremljeni tudi z besedilno zmogljivostjo;**
 - zagotavlja obdelavo vseh načinov pogovora, vključno s sinhroniziranim glasom, besedilom v realnem času in videom, če poleg besedila in zvoka ali v kombinaciji z besedilom in zvokom omogoča tudi video;**
 - preprečuje motnje s podpornimi pripomočki;**
 - (ii) potrošniška terminalna oprema z interaktivnimi računalniškimi zmogljivostmi, ki se uporabljajo za dostop do avdiovizualnih medijskih storitev:**
 - invalidom daje na voljo elemente, ki zagotavljajo dostopnost in jih zagotavlja ponudnik avdiovizualnih medijskih storitev v zvezi z dostopom za uporabnike, izborom, nadzorom, personalizacijo in prenosom podatkov na podporne pripomočke.**

**ODDELEK II: ZAHTEVE GLEDE DOSTOPNOSTI V ZVEZI S PROIZVODI
IZ ČLENA 1(1), RAZEN SAMOPOSTREŽNIH TERMINALOV IZ ČLENA 1(1)(b)**

Poleg navedenega v oddelku I morajo biti embalaža in navodila proizvodov, za katere se uporablja ta oddelek, dostopni, da se zagotovi optimalna predvidljiva uporaba za invalide optimalna. To pomeni, da:

- (a) je dostopna embalaža proizvoda, tudi informacije na embalaži (npr. o odpiranju, zapiranju, uporabi, odstranjevanju), vključno z informacijami, če so zagotovljene, o značilnostih proizvoda glede dostopnosti;**

- (b) navodila za namestitev in vzdrževanje proizvoda, shranjevanje in odstranjevanje proizvoda, ki niso navedena na samem proizvodu, temveč so na voljo z drugimi sredstvi, kot je spletišče, izpolnjujejo naslednje zahteve:**
 - (i) na voljo so za več kot en zaznavni kanal;**
 - (ii) predstavljena so na razumljiv način⁵¹;**
 - (iii) uporabnikom so predstavljena na način, na katerega jih lahko zaznavajo;**
 - (iv) uporabljene so črke ustrezne velikosti in oblike, ki sta ustrezni glede na predvidljive pogoje uporabe, in z dovolj velikim kontrastom ter prilagodljivim razmikom med črkami, vrsticami in odstavki;**
 - (v) njihova vsebina je na voljo v besedilnih formatih, ki omogočajo razvoj alternativnih podpornih formatov, ki se lahko prikažejo na več načinov in prek več kot enega zaznavnega kanala, ter**
 - (vi) navodila, ki vsebujejo nebesedilne elemente, so opremljena z alternativnim prikazom vsebine.**

⁵¹ *(Informativna opomba, ki se črta v končnem besedilu: Kot je opredeljeno v WCAG 2.0, na katerega se sklicuje tudi evropski standard EN 301 549 V1.1.2 (2015-04) ‚Zahteve glede dostopnosti, primerne za javna naročila proizvodov in storitev IKT v Evropi‘.)*

ODDELEK III: SPLOŠNE ZAHTEVE GLEDE DOSTOPNOSTI V ZVEZI Z VSEMI STORITVAMI, ZA KATERE SE UPORABLJA TA DIREKTIVA V SKLADU S ČLENOM 1(2)

Storitve se opravljajo tako, da se invalidom omogoči njihova optimalna predvidljiva uporaba. To se doseže z:

- (a) zagotavljanjem dostopnosti proizvodov, ki se uporabljajo pri opravljanju storitev, v skladu z oddelkom I te priloge in po potrebi z oddelkom II te priloge;
- (b) zagotavljanjem informacij o delovanju storitve ter, če so pri zagotavljanju storitve uporabljeni proizvodi, o njeni povezavi z zadevnimi proizvodi in o značilnostih teh proizvodov glede dostopnosti in o njihovi interoperabilnosti s podpornimi pripomočki in infrastrukturo:
 - (i) zagotavljanjem, da so informacije na voljo za več kot en zaznavni kanal;
 - (ii) predstavljanjem informacij na razumljiv način⁵²;
 - (iii) predstavljanjem informacij uporabnikom na način, na katerega jih lahko zaznavajo;
 - (iv) zagotavljanjem, da je vsebina informacij na voljo v besedilnih formatih, ki omogočajo alternativne podporne formate, ki se lahko uporabnikom prikažejo na več načinov in prek več kot enega zaznavnega kanala;
 - (v) uporabo črk ustrezne velikosti in oblike, ki sta ustrezni glede na predvidljive pogoje uporabe, in z dovolj velikim kontrastom ter prilagodljivim razmikom med črkami, vrsticami in odstavki;
 - (vi) nadomeščanjem nebesedilne vsebine z alternativnim prikazom te vsebine ter
 - (vii) doslednim in ustreznim zagotavljanjem elektronskih informacij, potrebnih za opravljanje storitve, tako da so zaznavne, uporabne, razumljive in zanesljive;
- (c) doslednim in ustreznim načinom zagotavljanja dostopnosti spletišč, vključno s povezanimi spletnimi aplikacijami in storitvami na osnovi mobilnih naprav, tudi mobilnimi aplikacijami, tako da so zaznavna, uporabna, razumljiva in zanesljiva.

⁵² (Informativna opomba, ki se črta v končnem besedilu: Kot je opredeljeno v WCAG 2.0, na katerega se sklicuje tudi evropski standard EN 301 549 V1.1.2 (2015-04) ‚Zahteve glede dostopnosti, primerne za javna naročila proizvodov in storitev IKT v Evropi‘.)

ODDELEK IV: DODATNE ZAHTEVE GLEDE DOSTOPNOSTI V ZVEZI S POSEBNIMI STORITVAMI:

Storitve se opravljajo tako, da se invalidom omogoči njihova optimalna predvidljiva uporaba; to se doseže z uvajanjem funkcij, praks, politik in postopkov ter sprememb pri delovanju storitev, ki ustrezajo potrebam invalidov:

(i)Elektronska komunikacija in komunikacija v sili:

1. zagotavljanje besedila v realnem času poleg glasovne komunikacije;
2. posredovanje vseh načinov pogovora, če je poleg glasovne komunikacije na voljo tudi video;
3. zagotavljanje, da so pri komunikaciji v sili, v kateri se uporabljajo glas, besedilo (vključno z besedilom v realnem času) in morebiti video, sinhronizirani vsi načini pogovora ter jo ponudniki elektronskih komunikacijskih storitev posredujejo centru za obveščanje, določenem za odzivanje na ta komunikacijska sredstva.

(ii)Storitve, ki zagotavljajo dostop do avdiovizualnih medijskih storitev:

1. [zagotavljanje elektronskih programskih vodnikov, ki so zaznavni, uporabni, razumljivi in zanesljivi ter zagotavljajo informacije o razpoložljivosti elementov dostopnosti;]
2. zagotavljanje, da so elementi dostopnosti avdiovizualnih medijskih storitev iz člena 7 Direktive 2010/13/EU v celoti posredovani v ustrezni kakovosti, ki omogoča natančen prikaz, sinhronizirani z zvokom in videom ter uporabnikom omogočajo nadzor prikaza in uporabe.

(iii)E-knjige:

1. zagotavljanje, da je v primeru e-knjig, ki poleg besedila vsebujejo tudi zvočni zapis, zagotovljena sinhronizacija besedila in zvočnega zapisa;
2. zagotavljanje, da digitalne datoteke e-knjig ne onemogočajo pravilnega delovanja podporne tehnologije;
3. zagotavljanje dostopa do vsebine, navigacije po vsebini datoteke in postavitve datoteke, vključno z dinamično postavitvijo, ter strukture, prožnosti in izbire v prikazu vsebine;

4. zagotavljanje, da jih je mogoče najti s pomočjo informacij v obliki metapodatkov o elementih dostopnosti;
5. zagotavljanje, da ukrepi za upravljanje digitalnih pravic ne blokirajo elementov dostopnosti.

(iv) E-trgovina:

1. zagotavljanje informacij o dostopnosti proizvodov in storitev, ki so v prodaji, kadar razpoložljivost teh informacij zagotavlja odgovorni gospodarski subjekt;
2. zagotavljanje, da je funkcionalnost v zvezi z identifikacijo, varnostjo in plačilom, kadar se to izvede kot del storitve in ne kot del proizvoda, zaznavna, uporabna, razumljiva in zanesljiva ter posledično dostopna;
3. zagotavljanje načinov identifikacije, elektronskih podpisov in plačilnih storitev, ki so zaznavni, uporabni, razumljivi in zanesljivi.

(v) Bančne storitve:

1. zagotavljanje načinov identifikacije, elektronskih podpisov in plačilnih storitev, ki so zaznavni, uporabni, razumljivi in zanesljivi.

ODDELEK V: POSEBNE ZAHTEVE GLEDE DOSTOPNOSTI V ZVEZI Z ODGOVARJANJEM NA KLICE NA ENOTNO EVROPSKO ŠTEVILKO ZA KLIC V SILI 112:

[...]

**ZNAČILNI PRIMERI IZPOLNJEVANJA ZAHTEV GLEDE DOSTOPNOSTI IZ
PRILOGE I, IN PRIMERI REZULTATOV, KI BI JIH BILO TREBA DOSEČI; ALI
PRIMERI NJIHOVIH ELEMENTOV**

**ODDELEK I: SPLOŠNE ZAHTEVE GLEDE DOSTOPNOSTI V ZVEZI Z VSEMI
PROIZVODI, ZA KATERE SE UPORABLJA TA DIREKTIVA V SKLADU S
ČLENOM 1(1)**

Proizvodi morajo biti oblikovani in proizvedeni tako, da se zagotovi optimalna predvidljiva uporaba za invalide; priložene jim morajo biti dostopne informacije o njihovem delovanju in elementih dostopnosti.

1. Primeri izpolnjevanja zahtev glede dostopnosti pri zagotavljanju informacij

(a) Informacije o uporabi proizvoda, ki so zagotovljene na samem proizvodu

(označevanje, navodila za uporabo, opozorila):

- (i) so na voljo za več kot en zaznavni kanal (na primer vidne in tipne informacije ali vidne in zvočne informacije o mestu, na katerem se kartica vstavi v samopostrežni terminal, kar omogoča, da ga lahko uporabljajo slepe in gluhe osebe);**
- (ii) so predstavljene na razumljiv način⁵³ (na primer z vedno istimi besedami ali z jasno in logično strukturo, da jih osebe z motnjami v duševnem razvoju lahko bolje razumejo);**
- (iii) so uporabnikom predstavljene na način, na katerega jih lahko zaznavajo (na primer v tipnem reliefu ali z zvokom ob besedilnem opozorilu, da so z opozorilom seznanjene tudi slepe osebe);**

⁵³ *(Informativna opomba, ki se črta v končnem besedilu: Kot je opredeljeno v WCAG 2.0, na katerega se sklicuje tudi evropski standard EN 301 549 V1.1.2 (2015-04) „Zahteve glede dostopnosti, primerne za javna naročila proizvodov in storitev IKT v Evropi“.)*

(iv)so predstavljene s črkami ustrezne velikosti in oblike, ki sta ustrezni glede na predvidljive pogoje uporabe, in z dovolj velikim kontrastom ter prilagodljivim razmikom med črkami, vrsticami in odstavki (na primer tako, da besedilo lahko berejo slabovidne osebe).

(b)Navodila za uporabo proizvoda, ki niso navedena na samem proizvodu, temveč so na voljo pri uporabi proizvoda ali z drugimi sredstvi, kot je spletišče, vključno s funkcijami proizvoda glede dostopnosti, njihovo aktivacijo in interoperabilnostjo s podpornimi rešitvami:

(i)so na voljo za več kot en zaznavni kanal (na primer elektronske datoteke, ki jih je mogoče brati na računalniku s pomočjo bralnikov zaslona, kar omogoča slepim osebam, da lahko uporabljajo te informacije);

(ii)so predstavljena na razumljiv način⁵⁴ (na primer z vedno istimi besedami ali z jasno in logično strukturo, da jih osebe z motnjami v duševnem razvoju lahko bolje razumejo);

(iii)so uporabnikom predstavljena na način, na katerega jih lahko zaznavajo (na primer s podnapisi v primeru videoposnetka z navodili);

(iv)so predstavljena s črkami ustrezne velikosti in oblike, ki sta ustrezni glede na predvidljive pogoje uporabe, in z dovolj velikim kontrastom ter prilagodljivim razmikom med črkami, vrsticami in odstavki (na primer tako, da besedilo lahko berejo slabovidne osebe);

(v)vsebina navodil je na voljo v besedilnih formatih, ki omogočajo alternativne podporne formate, ki se lahko prikažejo na več načinov in prek več kot enega zaznavnega kanala (na primer natisnjena v Braillovi pisavi, da jih lahko uporabljajo tudi slepe osebe), in

(vi)so opremljena z alternativnim prikazom nebesedilne vsebine (na primer, diagramu je dodano spremno besedilo, ki opisuje glavne elemente ali ključna dejanja);

⁵⁴ Glej prejšnjo opombo.

- (vii) vsebujejo opis uporabniškega vmesnika proizvoda (ravnanje, nadzor in povratne informacije, vnos in izstop), ki je zagotovljen v skladu s pododdelkom 2;**
- (viii) vsebujejo opis funkcionalnosti proizvoda, ki se zagotovi s funkcijami, ki so prilagojene potrebam invalidov v skladu s pododdelkom 2;**
- (ix) vsebujejo opis programskega in strojnega vmesnika proizvoda s podpornimi pripomočki (na primer vtičnico in programsko opremo v bankomatu, ki omogoča priključitev slušalk, s katerimi se besedilo na zaslonu sprejme v zvočni obliki).**

2. Primeri izpolnjevanja zahtev glede dostopnosti pri uporabniškem vmesniku in oblikovanju funkcionalnosti:

Proizvod, tudi njegov vmesnik, vsebuje elemente in funkcije, ki invalidom omogočajo dostop, zaznavanje, upravljanje, razumevanje in nadzor proizvoda.

(a) če je proizvod namenjen komunikaciji, tudi medosebni komunikaciji, upravljanju, informiranju, nadzoru in orientaciji, to zagotavlja prek več kot enega zaznavnega kanala; to vključuje alternativne možnosti za vidne, slušne, govorne in tipne elemente (na primer z navodili v zvočni in besedilni obliki ali z vgraditvijo tipnih znakov v tipkovnico, ki slepim ali naglušnim osebam omogočajo uporabo proizvoda);

(b) če proizvod uporablja govor, omogoča alternativne možnosti za govor in glasovni vnos za komunikacijo, upravljanje in orientacijo (na primer samopostrežni terminal z zvočnimi navodili ta navodila zagotavlja tudi v obliki besedila ali slik, kar tudi gluhim osebam omogoča izvedbo potrebnega dejanja);

- (c) če proizvod uporablja vizualne elemente, omogoča nastavljalnost povečave, osvetlitve in kontrasta za komunikacijo, informiranje in upravljanje, pa tudi interoperabilnost s programi in podpornimi pripomočki za navigacijo po vmesniku (tako da na primer omogoča povečavo besedila, povečanje prikaza določenega piktograma ali povečanje kontrasta, s čimer so informacije dostopne tudi slabovidnim osebam);
- (d) če proizvod uporablja barve za to, da sporoči informacije, nakaže, kaj je treba storiti, zahteva odgovor ali identificira elemente, omogoča alternativno možnost za barve (na primer poleg možnosti pritiska na gumb zelene ali rdeče barve za izbiro določene funkcije bi na gumbih lahko pisalo, čemu so namenjeni, da bi tudi barvno slepe osebe lahko izbrale ustrezno možnost);
- (e) če proizvod uporablja zvočne signale za to, da sporoči informacije, nakaže, kaj je treba storiti, zahteva odgovor ali identificira elemente, omogoča alternativno možnost za zvočne signale (na primer, ko računalnik odda signal za napako, se prikaže tudi besedilo ali slika, ki označuje napako, tako da so tudi gluhe osebe seznanjene s pojavom napake);
- (f) če proizvod uporablja vizualne ali zvočne elemente, omogoča prožne načine za izboljšanje vidne in zvočne jasnosti (omogoča lahko na primer dodaten kontrast slik v ospredju, da jih lahko vidijo tudi slabovidne osebe);
- (g) če proizvod uporablja zvočne elemente, uporabniku omogoča prilagoditev glasnosti in hitrosti ter razširjene zvočne možnosti, vključno z možnostjo za zmanjšanje motečih zvočnih signalov, ki jih oddajajo okoliški proizvodi (uporabnik telefona lahko na primer nastavi glasnost zvoka in zmanjša motnje s slušnimi aparati, tako da lahko tudi naglušne osebe uporabljajo telefon);

- (h)če je proizvod treba upravljati in usmerjati ročno, se zagotovijo sekvenčen nadzor in alternativne možnosti za fine motorične gibe, ne da bi bil pri tem potreben sočasen nadzor za manipulacijo, ter se uporabijo deli, zaznavni na dotik (na primer večji in dovolj ločeni gumbi na zaslonu za dotik, da jih lahko pritisnejo tudi osebe s tresavico);**
- (i)proizvod ne uporablja načinov upravljanja, za katere sta potrebna precejšnja sposobnost fizičnega dosega in velika moč (na primer za pritisk na gumbe ni potrebno veliko moči, da jih lahko uporabljajo tudi gibalno ovirane osebe);**
- (j)proizvod ne povzroča fotoobčutljivih epilepsij (na primer tako, da ne uporablja utripajočih slik, s čimer ne predstavlja tveganja za osebe, ki bi lahko dobile epileptični napad);**
- (k)proizvod varuje zasebnost uporabnika, kadar ta uporablja elemente dostopnosti (na primer tako, da omogoča priključitev slušalk v bankomatu, kadar sporoča zvočne informacije);**
- (l)proizvod omogoča alternativno možnost za biometrično identifikacijo in nadzor (na primer tako, da se v primeru uporabe prstnih odtisov uporabnikom, ki ne morejo uporabljati rok, omogoči, da izberejo geslo za zaklepanje in odklepanje telefona);**
- (m)proizvod zagotavlja skladno funkcionalnost ter zadosten in prilagodljiv čas za interakcijo (na primer tako, da se programska oprema ob določenem dejanju odzove na predvidljiv način in zagotavlja dovolj časa za vnos gesla ter tako omogoča, da jo zlahka uporabljajo osebe z motnjami v duševnem razvoju);**
- (n)proizvod zagotavlja programsko in strojno opremo za povezovanje s podpornimi tehnologijami (na primer z omogočanjem povezave z besedilom v Braillovi pisavi, ki se hitro posodablja, tako da lahko računalnik uporabljajo tudi slepe osebe);**

(o) proizvod izpolnjuje naslednje sektorske zahteve:

(i) potrošniška terminalna oprema z interaktivnimi računalniškimi zmogljivostmi, ki se uporabljajo za zagotavljanje elektronskih komunikacijskih storitev:

- zagotavlja obdelavo besedila v realnem času, če so takšni proizvodi poleg glasovne opremljeni tudi z besedilno zmogljivostjo (na primer mobilni telefoni omogočajo obdelavo pogovora v realnem času, da lahko tudi naglušne osebe informacije izmenjujejo interaktivno);
- zagotavlja obdelavo vseh načinov pogovora, vključno s sinhroniziranim glasom, besedilom v realnem času, in videom, če poleg besedila in zvoka ali v kombinaciji z besedilom in zvokom omogoča tudi video;
- preprečuje motnje s podpornimi pripomočki (na primer omogoča simultano uporabo video funkcije z znakovnim jezikom in besedila za zapis sporočila, tako da se lahko sporazumevata dve gluhi osebi ali gluha oseba in oseba brez težav s sluhom);

(ii) potrošniška terminalna oprema z interaktivnimi računalniškimi zmogljivostmi, ki se uporabljajo za dostop do avdiovizualnih medijskih storitev:

–invalidom daje na voljo komponente, ki zagotavljajo dostopnost in ki jih zagotavlja ponudnik avdiovizualnih medijskih storitev v zvezi z dostopom za uporabnike, izborom, nadzorom, personalizacijo in prenosom podatkov na podporne pripomočke (na primer zagotovitev prenosa podnapisov prek komunikatorja, kar omogoča uporabo gluhim osebam).

**ODDELEK II: ZAHTEVE GLEDE DOSTOPNOSTI V ZVEZI S PROIZVODI IZ ČLENA 1(1),
RAZEN SAMOPOSTREŽNIH TERMINALOV IZ ČLENA 1(1)(B)**

Primeri, kako je mogoče izpolnjevati zahteve glede dostopnosti na embalaži in v navodilih:

- (a)**zagotovljena je dostopnost embalaže proizvoda, tudi informacij na embalaži (npr. o odpiranju, zapiranju, uporabi, odstranjevanju), vključno z informacijami, če so na voljo, o značilnostih proizvoda glede dostopnosti (na primer navedba na embalaži, da telefon vsebuje elemente, ki omogočajo dostopnost invalidom);
- (b)**navodila za namestitev in vzdrževanje proizvoda, shranjevanje in odstranjevanje proizvoda, ki niso navedena na samem proizvodu, temveč so na voljo z drugimi sredstvi, kot je spletišče, izpolnjujejo naslednje zahteve, ki jih je mogoče izpolniti, kot je prikazano v primerih v posameznih točkah:
- (i)**na voljo so za več kot en zaznavni kanal (na primer elektronske datoteke, ki jih je mogoče brati na računalniku s pomočjo bralnikov zaslona, kar omogoča uporabo teh informacij slepim osebam);
- (ii)**predstavljena so na razumljiv način⁵⁵ (na primer z vedno istimi besedami ali z jasno in logično strukturo, da jih osebe z motnjami v duševnem razvoju lahko bolje razumejo);

⁵⁵ *(Informativna opomba, ki se črta v končnem besedilu: Kot je opredeljeno v WCAG 2.0, na katerega se sklicuje tudi evropski standard EN 301 549 V1.1.2 (2015-04) „Zahteve glede dostopnosti, primerne za javna naročila proizvodov in storitev IKT v Evropi“.)*

- (iii) uporabnikom so predstavljena na način, na katerega jih lahko zaznavajo (na primer v tipnem reliefu ali z zvokom v primeru besedilnega opozorila, da so z opozorilom seznanjene tudi slepe osebe);**
- (iv) napisane so s črkami ustrezne velikosti in oblike, ki sta ustrezni glede na predvidljive pogoje uporabe, in z dovolj velikim kontrastom ter prilagodljivim razmikom med črkami, vrsticami in odstavki (na primer tako, da besedilo lahko berejo slabovidne osebe);**
- (v) vsebina navodil je na voljo v besedilnih formatih, ki omogočajo alternativne podporne formate, ki se lahko prikažejo na več načinov in prek več kot enega zaznavnega kanala (na primer natisnjena v Braillovi pisavi, da jih lahko preberejo tudi slepe osebe), in**
- (vi) navodila, ki vsebujejo nebesedilne elemente, so opremljena z alternativnim prikazom vsebine (na primer, dodan je diagram z opisom glavnih elementov ali ključnih dejanj).**

**ODDELEK III: SPLOŠNE ZAHTEVE GLEDE DOSTOPNOSTI V ZVEZI Z VSEMI
STORITVAMI, ZA KATERE SE UPORABLJA TA DIREKTIVA V SKLADU S ČLENOM 1(2)**

Primeri, kako je mogoče izpolnjevati zahteve glede dostopnosti pri opravljanju storitev, da se zagotovi, da je optimalna predvidljiva uporaba za invalide:

- (a) zagotavljanje dostopnosti proizvodov, ki se uporabljajo pri opravljanju storitev, v skladu z oddelkom I te priloge in po potrebi z oddelkom II te priloge;**
- (b) zagotavljanje informacij o delovanju storitve ter, če so pri zagotavljanju storitve uporabljeni proizvodi, o njeni povezavi z zadevnimi proizvodi in o značilnostih teh proizvodov glede dostopnosti in o njihovi interoperabilnosti s podpornimi pripomočki in infrastrukturo:**
 - (i) zagotavljanje, da so informacije na voljo za več kot en zaznavni kanal (na primer z zagotavljanjem elektronskih datotek, ki jih je mogoče brati na računalniku s pomočjo bralnikov zaslona, kar omogoča uporabo teh informacij slepim osebam);**
 - (ii) informacije so predstavljene na razumljiv način⁵⁶ (na primer z vedno istimi besedami ali z jasno in logično strukturo, da jih osebe z motnjami v duševnem razvoju lahko bolje razumejo);**
 - (iii) informacije so uporabnikom predstavljene na način, na katerega jih lahko zaznavajo (na primer s podnapisi v primeru videoposnetka z navodili);**
 - (iv) vsebina informacij je na voljo v besedilnih formatih, ki omogočajo alternativne podporne formate, ki se lahko prikažejo na več načinov in prek več kot enega zaznavnega kanala (da lahko na primer slepe osebe natisnejo in uporabijo datoteko v Braillovi pisavi);**

⁵⁶ *(Informativna opomba, ki se črta v končnem besedilu: Kot je opredeljeno v WCAG 2.0, na katerega se sklicuje tudi evropski standard EN 301 549 V1.1.2 (2015-04) ‚Zahteve glede dostopnosti, primerne za javna naročila proizvodov in storitev IKT v Evropi‘.)*

- (v) uporabljene so črke ustrezne velikosti in oblike, ki sta ustrezni glede na predvidljive pogoje uporabe, in z dovolj velikim kontrastom ter prilagodljivim razmikom med črkami, vrsticami in odstavki (na primer tako, da besedilo lahko berejo slabovidne osebe);
- (vi) nebesedilna vsebina je opremljena z alternativnim prikazom vsebine (na primer, dodan je diagram z opisom glavnih elementov ali ključnih dejanj);
- (vii) elektronske informacije, potrebne za opravljanje storitve, se zagotavljajo dosledno in ustrezno, tako da so zaznavne, uporabne, razumljive in zanesljive (kadar na primer ponudnik storitve ponuja ključne USB z informacijami o storitvi, morajo biti te informacije dostopne);

(c) dosledno in ustrezno zagotavljanje dostopnosti spletišč in storitev na osnovi mobilnih naprav, vključno z mobilnimi aplikacijami, tako da so zaznavne, uporabne, razumljive in zanesljive (na primer z zagotavljanjem spremnega besedila ob slikah, omogočanjem vseh funkcionalnosti prek tipkovnice in zadostnega časa za branje, s prikazom in delovanjem vsebine na predvidljiv način, zagotavljanjem združljivosti s podpornimi tehnologijami, tako da lahko osebe z različnimi motnjami prebirajo vsebino na spletiščih in jih uporabljajo).

ODDELEK IV: DODATNE ZAHTEVE GLEDE DOSTOPNOSTI V ZVEZI S POSEBNIMI STORITVAMI:

Primeri, kako je mogoče izpolnjevati zahteve glede dostopnosti pri posebnih storitvah:

(i)Elektronska komunikacija in komunikacija v sili:

- 1. zagotavljanje besedila v realnem času poleg glasovne komunikacije (na primer tako, da bi lahko naglušna oseba besedilo napisala in prejela na interaktiven način in v realnem času);**
- 2. zagotavljanje vseh načinov pogovora, če je poleg glasovne komunikacije na voljo tudi video (na primer tako, da lahko gluhe osebe za medsebojno komunikacijo uporabljajo znakovni jezik);**
- 3. zagotavljanje, da so pri komunikaciji v sili, v kateri se uporabljajo glas, besedilo (vključno z besedilom v realnem času) in morebitni video, sinhronizirani vsi načini pogovora ter da jo ponudniki elektronskih komunikacijskih storitev posredujejo centru za obveščanje, določenemu, da se nanjo odzove z ustreznim komunikacijskim sredstvom (na primer tako, da oseba z govorno motnjo ali okvaro sluha, ki želi uporabiti kombinacijo besedila, glasu in videa, ve, da je komunikacija prek omrežja posredovana službi za pomoč v sili).**

(ii)Storitve, ki zagotavljajo dostop do avdiovizualnih medijskih storitev:

- 1. [zagotavljanje elektronskih programskih vodnikov, ki so zaznavni, uporabni, razumljivi in zanesljivi ter zagotavljajo informacije o razpoložljivosti elementov dostopnosti] (na primer tako, da lahko slepe osebe izberejo programe na televiziji);**

2. zagotavljanje, da so elementi dostopnosti avdiovizualnih storitev iz člena 7 Direktive 2010/13/EU v celoti posredovani v ustrezni kakovosti, ki omogoča natančen prikaz, sinhronizirani z zvokom in videom, ter da istočasno uporabnikom omogočajo nadzor prikaza in uporabe (na primer zagotavljanje, da so z avdiovizualno medijsko vsebino posredovani podnapisi ali zvočni opisi).

(iii) E-knjige:

1. zagotavljanje, da je v primeru e-knjig, ki poleg besedila vsebujejo tudi zvočni zapis, zagotovljena sinhronizacija besedila in zvočnega zapisa (da lahko na primer osebe z disleksijo hkrati berejo in poslušajo besedilo);
2. zagotavljanje, da digitalne datoteke e-knjig ne onemogočajo pravilnega delovanja podporne tehnologije (na primer s predvajanjem sinhroniziranega besedilnega in zvočnega prikaza ali z omogočanjem zapisa v Braillovi pisavi, ki ga je mogoče posodabljeti);
3. zagotavljanje dostopa do vsebine ter navigacije po vsebini datoteke in postavitvi datoteke, (vključno z dinamično postavitvijo), ter strukture, prožnosti in izbire v prikazu vsebine (da je na primer slepim osebam omogočen dostop do kazala ali da lahko izbirajo med poglavji);
4. zagotavljanje, da jih je mogoče najti s pomočjo informacij v obliki metapodatkov o elementih dostopnosti (na primer zagotavljanje, da so informacije o elementih dostopnosti na voljo v elektronski datoteki, tako da so lahko z njimi seznanjeni tudi invalidi);
5. zagotavljanje, da ukrepi za upravljanje digitalnih pravic ne blokirajo elementov dostopnosti (na primer zagotavljanje, da ni ovir za glasno branje besedila, tako da knjigo lahko berejo slepi uporabniki).

(iv)E-trgovina:

- 1. zagotavljanje informacij o dostopnosti proizvodov in storitev, ki so v prodaji, kadar te informacije daje na voljo odgovorni gospodarski subjekt (na primer zagotavljanje, da se razpoložljive informacije o elementih dostopnosti proizvoda ne izbrišejo);**
- 2. zagotavljanje, da je funkcionalnost v zvezi z identifikacijo, varnostjo in plačilom, kadar se to izvede kot del storitve in ne kot del proizvoda, zaznavna, uporabna, razumljiva in zanesljiva ter posledično dostopna (na primer zagotovitev dostopnosti uporabniškega vmesnika za plačilo storitev v zvočni obliki, da lahko slepe osebe neodvisno opravljajo nakupe prek spleta);**
- 3. zagotavljanje načinov identifikacije, elektronskih podpisov in plačilnih storitev, ki so zaznavni, uporabni, razumljivi in zanesljivi (na primer zagotavljanje berljivosti sporočil, povezanih z identifikacijo, na zaslonu s pomočjo bralnikov zaslona, da se omogoči uporaba tudi slepim osebam).**

(v)Bančne storitve:

- 1. zagotavljanje načinov identifikacije, elektronskih podpisov in plačilnih storitev, ki so zaznavni, uporabni, razumljivi in zanesljivi (na primer zagotavljanje berljivosti sporočil, povezanih z identifikacijo, na zaslonu s pomočjo bralnikov zaslona, da se omogoči uporaba tudi slepim osebam).**

ODDELEK V: POSEBNE ZAHTEVE GLEDE DOSTOPNOSTI V ZVEZI Z

ODGOVARJANJEM NA KLICE NA ENOTNO EVROPSKO ŠTEVILKO ZA KLIC V SILI 112:

[...]

POSTOPKI UGOTAVLJANJA SKLADNOSTI – PROIZVODI

1. Notranji nadzor proizvodnje

[...] Notranji nadzor proizvodnje je postopek ugotavljanja skladnosti, pri katerem proizvajalec izpolni obveznosti iz točk 2, 3 in 4 ter zagotovi in na lastno odgovornost izjavi, da zadevni proizvodi [...] izpolnjujejo ustrezne zahteve iz te direktive.

2. Tehnična dokumentacija

Proizvajalec pripravi tehnično dokumentacijo. Dokumentacija omogoča ugotavljanje skladnosti proizvoda z ustreznimi zahtevami glede dostopnosti iz člena 3 ter v primeru, da je proizvajalec uporabil izjemo iz člena 12, izkazuje, da bi ustrezne zahteve glede dostopnosti zahtevale temeljito spremembo ali povzročile nesorazmerno breme. Tehnična dokumentacija opredeljuje samo zahteve, ki se uporabljajo, in – v obsegu, ki je relevanten za tako ugotavljanje – zajema oblikovanje, proizvodnjo in delovanje proizvoda.

Tehnična dokumentacija, kjer je to ustrezno, vsebuje vsaj naslednje elemente:

(a) splošni opis proizvoda;

(b) seznam harmoniziranih standardov in/ali drugih ustreznih tehničnih specifikacij, katerih sklici so bile objavljene v *Uradnem listu Evropske unije* in ki so uporabljeni v celoti ali deloma, ter opis rešitev, sprejetih za izpolnitev ustreznih zahtev glede dostopnosti, kakor so navedene v členu 3, kadar ti harmonizirani standardi niso bili uporabljeni; v primeru delno uporabljenih harmoniziranih standardov je treba v tehnični dokumentaciji navesti dele, ki so bili uporabljeni.

3. **Proizvodnja**

Proizvajalec sprejme vse potrebne ukrepe, da se s proizvodnim procesom in njegovim spremljanjem zagotovi skladnost proizvodov s tehnično dokumentacijo iz točke 2 in zahtevami glede dostopnosti iz te direktive.

4. **Oznaka skladnosti in izjava o skladnosti**

4.1. Proizvajalec namesti oznako CE, kakor je navedeno v tej direktivi, na vsak proizvod, ki izpolnjuje zahteve iz te direktive, ki se uporabljajo.

4.2 Proizvajalec za vzorčni proizvod sestavi pisno izjavo o skladnosti. Izjava o skladnosti opredeljuje proizvod, za katerega je bila sestavljena.

Pristojnim organom se na zahtevo omogoči dostop do kopije izjave o skladnosti.

5. **Pooblaščen zastopnik**

Obveznosti **proizvajalca** iz točke 4 lahko v njegovem imenu in na njegovo odgovornost izpolni pooblaščen zastopnik, pod pogojem, da so navedene v pooblastilu.

**INFORMACIJE O STORITVAH, KI IZPOLNJUJEJO ZAHTEVE GLEDE
DOSTOPNOSTI**

1. Ponudnik storitve v splošnih pogojih ali enakovrednem dokumentu navede, kako storitev izpolnjuje zahteve glede dostopnosti **iz člena 3**. Te informacije zajemajo opis zahtev, ki se uporabljajo, ter – v obsegu, ki je relevanten za tako ugotavljanje – zasnovo in delovanje storitve. Poleg informacij za potrošnike, zahtevanih v skladu z Direktivo 2011/83/EU Evropskega parlamenta in Sveta⁵⁷, vsebujejo, kjer je to ustrezno, naslednje:
 - (a) splošen opis storitve v dostopnih oblikah;
 - (b) opis in potrebne razlage za razumevanje delovanja storitve;
 - (c) opis, kako storitev izpolnjuje ustrezne zahteve glede dostopnosti iz Priloge I.
2. Za uskladitev s točko 1 lahko ponudnik storitve v celoti ali delno uporablja harmonizirane standarde in/ali druge ustrezne tehnične specifikacije, katerih sklici so bili objavljeni v *Uradnem listu Evropske unije*.
3. Ponudnik storitve zagotovi informacije, ki dokazujejo, da izvajanje storitve in njeno spremljanje zagotavljata skladnost storitve s točko 1 in z zahtevami iz te direktive, ki se uporabljajo.

⁵⁷ Direktiva 2011/83/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. oktobra 2011 o pravicah potrošnikov, spremembi Direktive Sveta 93/13/EGS in Direktive 1999/44/ES Evropskega parlamenta in Sveta ter razveljavitvi Direktive Sveta 85/577/EGS in Direktive 97/7/ES Evropskega parlamenta in Sveta (UL L 304, 22.11.2011, str. 64).

OCENA NESORAZMERNEGA BREMENA

Merila za izvedbo in dokumentacijo ocene:

1. Razmerje med neto stroški gospodarskih subjektov za zagotovitev skladnosti z zahtevami glede dostopnosti in skupnimi stroški (odhodki za poslovanje in naložbe v osnovna sredstva) za izdelavo, distribucijo ali uvoz proizvoda ali opravljanje storitve;

Elementi, ki se uporabijo za oceno neto stroškov za zagotovitev skladnosti z zahtevami glede dostopnosti:

- a) merila, povezana z enkratnimi organizacijskimi stroški, ki se upoštevajo pri oceni:
 - stroški, povezani z dodatnimi človeškimi viri s strokovnim znanjem glede dostopnosti
 - stroški, povezani z usposabljanjem človeških virov in pridobitvijo kompetenc glede dostopnosti
 - stroški razvoja novega postopka za vključitev dostopnosti v razvoj proizvoda ali opravljanje storitve
 - stroški, povezani z razvojem smernic v zvezi z dostopnostjo
 - enkratni stroški, povezani s pridobivanjem znanja o zakonodaji o dostopnosti
- b) merila, povezana s stroški tekoče proizvodnje in razvoja, ki se upoštevajo pri oceni:
 - stroški, povezani z oblikovanjem elementov dostopnosti proizvoda ali storitve
 - stroški, nastali v proizvodnih postopkih
 - stroški, povezani s testiranjem proizvoda ali storitve glede dostopnosti
 - stroški, povezani s pripravo dokumentacije.

2. **Ocenjeni stroški in koristi za gospodarske subjekte, vključno s proizvodnimi postopki in naložbami, v primerjavi z ocenjeno koristjo za invalide, pri čemer se upoštevata količina in pogostost uporabe določenega proizvoda ali storitve.**
3. **Razmerje med neto stroški za zagotovitev dostopnosti in čistim prihodkom gospodarskega subjekta.**

Elementi, ki se uporabijo za oceno neto stroškov za zagotovitev dostopnosti:

- a) **merila, povezana z enkratnimi organizacijskimi stroški, ki se upoštevajo pri oceni:**
 - **stroški, povezani z dodatnimi človeškimi viri s strokovnim znanjem glede dostopnosti**
 - **stroški, povezani z usposabljanjem človeških virov in pridobitvijo kompetenc glede dostopnosti**
 - **stroški razvoja novega postopka za vključitev dostopnosti v razvoj proizvoda ali opravljanje storitve**
 - **stroški, povezani z razvojem smernic v zvezi z dostopnostjo**
 - **enkratni stroški, povezani s pridobivanjem znanja o zakonodaji o dostopnosti**
- b) **merila, povezana s stroški tekoče proizvodnje in razvoja, ki se upoštevajo pri oceni:**
 - **stroški, povezani z oblikovanjem elementov dostopnosti proizvoda ali storitve**
 - **stroški, nastali v proizvodnih postopkih**
 - **stroški, povezani s testiranjem proizvoda ali storitve glede dostopnosti**
 - **stroški, povezani s pripravo dokumentacije.**